

**บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**

ประภรณ์ พนานุสรณ์

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**

พฤศจิกายน 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**THE ROLES OF ADMINISTRATORS IN INTERNAL SUPERVISING
IN SCHOOLS UNDER THE PRIMARY SCHOOL JURISDICTION
OF BURIRAM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

Praparat Pananusorn

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

December 2014

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางประภารัตน์ พนานุสรณ์
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริราณี จุฑาปะมา)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มาลิณี จุฑาปะมา)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

วันที่..... เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1		
ผู้วิจัย	ประภารัตน์ พนาอนุสรณ์		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณี จุโฑปะมา	ที่ปรึกษาหลัก	
	รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู ใช้การสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 148 คน และครู 331 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 479 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน มี 3 ลักษณะคือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบคำถามปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.890 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจะเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนส่งเสริม รองลงมาคือ ด้านการให้คำแนะนำ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการอำนวยความสะดวก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสนับสนุนส่งเสริม และด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการให้คำแนะนำ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรมีเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศที่เป็นชัดเจน และได้มาตรฐาน รองลงมาคือ ผลจากการนิเทศควรเป็นข้อมูลที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และการดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศต้องตรงต่อเวลา ตามลำดับ

TITLE	The Roles of Administrators in Internal Supervising in Schools under the Primary School Jurisdiction of Buriram Educational Service Area Office 1		
AUTHOR	Prapat Pananusorn		
ADVISORS	Assistant Professor Dr.Siranee Chutopama	Major Advisor	
	Associate Professor Malinee Chutopama	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2014

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the opinions of administrators and teachers about the role of administrators in internal supervising in schools under the Primary School Jurisdiction of Buriram Educational Service Area Office 1 , 2) to compare the opinions of the administrators and the teachers about the roles of administrators in internal supervising in schools under the Primary School Jurisdiction of Buriram Educational Service Area Office 1 classified by status, position and size of the school. The samples consisted of 148 administrators and 331 teachers. The total of samples in this research was 479 recruited by using the table for determining sample size of Krecie & Morgan , then using the proportional stratified random sampling classified by district and size of the schools and the last procedure was Simple random sampling. The research instrument was a questionnaire consisting three parts, checklist, rating scale and open-ended form. The reliability was found at .0890. The statistics employed were Independent sample T- test , one way anova and Scheffe's method. The findings were as follows :

1. The opinions of the administrators and teachers about the roles of administrators in internal supervising in schools under the Primary School Jurisdiction of Buriram Educational Service Area Office 1 were rated at high levels. The ranking sorted by maximum to minimum was promotion, advise , and facilities.
2. The result of comparing the opinions of the administrators and teachers about the role of administrators in internal supervising in schools under the Primary School Jurisdiction of Buriram

Educational Service Area Office 1 classified by the position, it was found that the overall and each side were significant differences at the level of .01. In each side found that the promotion, advise and the morale were at .01. The facilities and evaluation were at .05.

3. The opinions comparison of the administrators and teachers about the role of administrators in internal supervising in schools under the Primary School Jurisdiction of Buriram Educational Service Area Office 1 classified by the size of the schools showed that the overall and each side were significant different level at .05.

4. Suggestions of the administrators and teachers about the role of administrators in internal supervising in schools under the Primary School Jurisdiction of Buriram Educational Service Area Office 1 sorted by maximum to minimum as the tools of the evaluation should have the clarity and standard, the result of supervision should make a good relationship with both the supervisors and persons who were supervised and the supervision must be conducted on time.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณี จุ โทปะมา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์มาลิณี จุ โทปะมา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายกนก มีดี นายณัฐนันท์ ปราบริปู และ นางวรรณภา อุบลลา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย จนทำให้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ตลอดมา

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และ เขต 2 ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาตอบแทน พระคุณบิดา มารดา บุพการี คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน

ประกาศิตน์ พนานุสรณ์

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาไทยอังกฤษ	ง
ประกาศนุญปกการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การบริหารโรงเรียน	9
ความหมายการบริหาร โรงเรียน	9
ความสำคัญของการบริหาร โรงเรียน	10
หลักการและทฤษฎีการบริหาร โรงเรียน	11
ขอบข่ายการบริหาร โรงเรียน	16
การนิเทศการศึกษา	20
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	21
ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา.....	22
หลักการนิเทศการศึกษาการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	24
การนิเทศภายใน โรงเรียน.....	25
ความหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	25
ความมุ่งหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	26
หลักการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	28
ความจำเป็นของการนิเทศภายใน โรงเรียนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ.....	35
ความหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ.....	35
หลักการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ.....	35
ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ.....	36
ขอบข่ายงานนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ.....	36
ขั้นตอนของการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ.....	38
บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
งานวิจัยในประเทศ.....	41
งานวิจัยต่างประเทศ.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 อภิปรายผล สรุปผล และข้อเสนอแนะ.....	100
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	100
สมมติฐานของการวิจัย.....	100
วิธีดำเนินการวิจัย.....	101
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผลการวิจัย.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	106
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	106
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	106
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	113
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	117
ภาคผนวก ค สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ.....	125
ภาคผนวก ง ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	128

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ประวัติย่อของผู้วิจัย.....

132

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดโรงเรียนและอำเภอ.....	48
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและอำเภอ.....	48
4.1 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพและขนาดของโรงเรียน.....	57
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมและรายด้าน.....	58
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการสนับสนุนส่งเสริมโดยรวมและรายข้อ.....	59
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการให้คำแนะนำ โดยรวมและรายข้อ.....	61
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการอำนวยความสะดวก โดยรวมและรายข้อ.....	62
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการประเมินผลโดยรวมและรายข้อ.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ โดยรวมและรายชื่อ.....	65
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมและรายด้าน.....	67
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาท ผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการสนับสนุนส่งเสริมโดยรวมและรายชื่อ.....	68
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาท ผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการให้คำแนะนำ โดยรวมและรายชื่อ.....	70
4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาท ผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการอำนวยความสะดวก โดยรวมและรายชื่อ.....	71
4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาท ผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการประเมินผลโดยรวมและรายชื่อ.....	73
4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ โดยรวมและรายชื่อ.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมและรายด้าน	76
4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการสนับสนุนส่งเสริม โดยรวมและรายข้อ	77
4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการให้คำแนะนำ โดยรวมและรายข้อ	79
4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการอำนวยความสะดวก โดยรวมและรายข้อ	80
4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายข้อ	82
4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ โดยรวมและรายข้อ	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษานูรริรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน.....	85
4.21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษานูรริรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการสนับสนุนส่งเสริม โดยรวมและรายข้อ.....	86
4.22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรริรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการให้คำแนะนำ โดยรวมและรายข้อ.....	88
4.23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรริรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการอำนวยความสะดวก โดยรวมและรายข้อ.....	89
4.24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรริรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายข้อ.....	91
4.25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษานูรริรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ โดยรวมและรายข้อ.....	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

4.26	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	94
4.27	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียนด้านการสนับสนุนส่งเสริมเป็นรายคู่.....	95
4.28	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียนด้านการให้คำแนะนำ เป็นรายคู่.....	95
4.29	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียนด้านการอำนวยความสะดวกเป็นรายคู่.....	96
4.30	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียนด้านการประเมินผล เป็นรายคู่.....	97
4.31	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียนด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ เป็นรายคู่.....	97
4.32	จำนวนและคำร้อยละความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1	98

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษามุ่งเน้นให้การพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สร้างสรรค์สังคมให้สงบสุข การจัดการศึกษาในปัจจุบันจำแนกเป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษาเป็นหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติโดยตรงซึ่งก็คือสถานศึกษาทุกระดับนับตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา โดยมีหน้าที่ที่สำคัญคือจะต้องจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายหลักคือ ให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายและหลักการตามมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 2) ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลาย โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารด้านการศึกษาของโรงเรียน ชัดแนวทางเพื่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารจะต้องดำเนินการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ กัดค้นหาแนวทางใหม่ๆ ที่จะช่วยให้ครูผู้สอนและนักเรียนเกิดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพ การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการจัดการศึกษาอย่างหนึ่งของผู้บริหารที่จะให้สถานศึกษาเกิดควมมีคุณภาพ และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รับรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นการเสริมสร้างผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (พิบูลชัย ศรีเข้ม, 2553 : 2)

การปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เต็มศักยภาพ โดยมีจุดเน้นให้นักเรียนมีความสามารถ ทางความคิด สามารถ

แสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง รู้จักศึกษาวิเคราะห์ ค้นหาสาเหตุ และแนวทางแก้ปัญหาได้ทันโลกทันเหตุการณ์ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม แต่การดำเนินการดังกล่าวให้บรรลุผล จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาที่เป็นเงื่อนไขของปัญหา ทั้งในด้านปัจจัยและกระบวนการทำงานในด้านปัจจัยนั้นอาจเป็น อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่างๆ และงบประมาณ สำหรับในด้านกระบวนการนั้น กระบวนการที่สำคัญคือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 1) ทั้งนี้การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานด้วยกันมีความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อให้ครูมีขวัญและกำลังใจสามารถพัฒนาตนเองและสามารถปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา (พรทิพย์ เดียวพาณิชย์กิจ. 2549 : 10)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารและการนิเทศ เพื่อนำไปสู่จุดหมายของการศึกษา การบริหารเป็นการทำหน้าที่กำกับกับการปฏิบัติงาน เช่น การวางแผน การควบคุม การปฏิบัติรวมทั้งการอำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการ ส่วนการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการแสดงถึงการปรับปรุงทางด้านการเรียนการสอน และเงื่อนไขที่มีผลต่อการเรียนการสอน การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นบทบาทที่สำคัญในทางการบริหาร แต่ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษา มักจะไม่คำนึงถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนโดยเน้นงานด้านบริหารเพียงด้านเดียวจึงทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการสอนไม่บรรลุเป้าหมายอย่างที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ครูผู้ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานนับว่ามีความสำคัญยิ่ง เพราะครูเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงตนเองทั้งถึงวิธีการและเทคนิคต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าอยู่เสมอ (ชุมศักดิ์ อินทรรักษ์. 2547 : 203)

การนิเทศภายใน โรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เนื่องจาก โรงเรียนแต่ละแห่งที่มีความแตกต่างกัน และในสภาพปัจจุบันบุคลากร ในโรงเรียนต่างมีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน บางคนก็มีความชำนาญเฉพาะสาขา จึงควรใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เป็นการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันด้วยจากสภาพปัญหาของการนิเทศภายใน โรงเรียนพบว่า ยังมีปัญหาหลายประการที่ทำให้การนิเทศไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรประการสำคัญคือ ผู้บริหาร โรงเรียนยังไม่ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่

ในการนิเทศภายใน ไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศ ไม่ตระหนักว่าตนมีความสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนา เห็นว่าการนิเทศภายในเป็นงานของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูวิชาการ หรือกิจกรรมการนิเทศภายใน จึงมอบให้บุคลากรเหล่านั้น รับผิดชอบดำเนินการแทนผู้บริหาร ไม่ได้มีบทบาท ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน ตลอดจนปัญหาความไม่มั่นใจในตนเองของผู้บริหารที่ขาดความมั่นใจในการดำเนินงาน นอกจากนี้ในส่วนของบุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่รู้จุดหมายที่แท้จริงของการนิเทศภายใน มองการนิเทศภายใน คือ การไปสังเกตการสอนของครูภายในชั้นเรียน เข้าใจการนิเทศว่าเป็นการไปตรวจสอบ จับผิด ประเมิน วิพากษ์วิจารณ์บุคลากรขาดความร่วมมือร่วมใจร่วมคิด ร่วมทำ ตลอดจนสื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมใหม่ๆทางการนิเทศ ไม่ได้นำมาใช้เพื่อการสนับสนุนให้เกิดการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างแท้จริง ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 12)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และมีความตระหนักว่ากระบวนการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการที่เอื้อให้การทำงานของครูและโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำเสนอผลการวิจัยดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้รับทราบถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนากระบวนการการนิเทศการศึกษาอันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารกับครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และเพื่อการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ อันเกิดจากการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามกระบวนการนิเทศภายในโดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตซึ่งมี 5 ด้าน ดังนี้ (กิตติมา ปรีดีดิลก , 2542 : 307)

- 1.1 ด้านการสนับสนุนส่งเสริม
- 1.2 ด้านการให้คำแนะนำ
- 1.3 ด้านการอำนวยความสะดวก
- 1.4 ด้านการประเมินผล
- 1.5 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารและครูจากโรงเรียน 202 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 แยกเป็นผู้บริหารจำนวน 238 คน และ ครูจำนวน 2,248 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 148 คน และครูจำนวน 331 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 479 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

3. ตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหาร

3.1.1.2 ครู

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน มีดังนี้

3.1.2.1 ขนาดเล็ก

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. การนิเทศ หมายถึง กระบวนการชี้แนะ แนะนำ และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

2. การนิเทศภายใน หมายถึง การดำเนินการหรือกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนร่วมกันปฏิบัติ ตามกระบวนการการนิเทศภายในตามขอบเขต 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการสนับสนุนส่งเสริม หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูเห็นความสำคัญ และมีความมั่นใจในการนิเทศภายในโรงเรียน ถือว่าเป็นโครงการของโรงเรียนที่มีความต่อเนื่อง และถือเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ด้านการให้คำแนะนำ หมายถึง ช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และด้านบริการ เช่น ปฐมนิเทศครูใหม่ จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน สังเกตการณ์สอนในชั้น การเยี่ยมชมชั้นเรียนอื่น ๆ การสาธิต การสอน การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล เป็นต้น

2.3 ด้านการอำนวยความสะดวก หมายถึง การบริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุก ๆ ด้านเช่น การจัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครู วารสาร และบริการอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือครูก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ

2.4 ด้านการประเมินผล หมายถึง ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเช่น ทำหน้าที่ประเมินผลการเรียนการสอนการประเมินผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เป็นต้น

2.5 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ หมายถึง การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเช่น ความพอใจงานที่ทำ ความสะดวกสบายปลอดภัยในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการวางโครงการและนโยบายต่าง ๆ ของสถานศึกษา ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญและเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น จัดให้มีการบริการต่าง ๆ คู่มือครู การศึกษาต่อ การอบรม ฯลฯ ตามที่ครูต้องการ

3. สถานภาพตำแหน่ง หมายถึง สภาพการปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียน มีดังนี้

3.1 ผู้บริหาร หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการแทนผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

3.2 ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งจากโรงเรียนให้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียน ตามการแบ่งของสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดทำรายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2554 ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาพื้นฐาน โดยแบ่งขนาดของโรงเรียนเป็น 3 ขนาด ดังนี้

4.1 ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 คน)

4.2 ขนาดกลาง (นักเรียนไม่เกิน 121 – 300 คน)

4.3 ขนาดใหญ่ (นักเรียน 301 คน ขึ้นไป)

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่
กำกับ ดูแลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ 4 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมือง
อำเภอลำปลายมาศ อำเภอชำนิ และอำเภอบ้านด่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buri Ram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย โดยนำเสนอในหัวข้อต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1. การบริหาร โรงเรียน
 - 1.1 ความหมายการบริหาร โรงเรียน
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหาร โรงเรียน
 - 1.3 หลักการและทฤษฎีการบริหาร โรงเรียน
 - 1.4 ขอบข่ายการบริหาร โรงเรียน
2. การนิเทศการศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 2.2 ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 2.3 ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา
 - 2.4 หลักการนิเทศการศึกษา
3. การนิเทศภายใน โรงเรียน
 - 3.1 ความหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน
 - 3.2 ความมุ่งหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน
 - 3.3 หลักการนิเทศภายใน โรงเรียน
 - 3.4 ความจำเป็นของการนิเทศภายใน โรงเรียน
4. สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ
 - 4.1 ความหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ
 - 4.2 หลักการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ
 - 4.3 ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ
 - 4.4 ขอบข่ายงานนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ
 - 4.5 ขั้นตอนของการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ
 - 4.6 บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างเป็นระบบ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารโรงเรียน

หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล หรือแม้กระทั่งครอบครัวย่อมมีบุคคลในหน่วยงานนั้นหลายๆคน มาทำงานร่วมกันเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ลักษณะดังกล่าวเรียกว่า การบริหาร โดยจะกล่าวถึงความหมายของการบริหาร ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

ความหมายการบริหารโรงเรียน

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่มีความสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของแต่ละโรงเรียนขึ้นอยู่กับการบริหารโรงเรียน มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำว่า การบริหาร โรงเรียน ไว้ดังนี้

สมศักดิ์ ศรีมานิช (2542 : 148) ให้ความหมายการบริหาร โรงเรียนว่าเป็นการที่ผู้บริหาร ใช้อำนาจ 2 ประการ คือ อำนาจหน้าที่ของตำแหน่ง (Formal Authority) โดยอาศัย ระเบียบกฎและคำสั่งและอำนาจของผู้ครองตำแหน่ง (Function Authority) หรืออำนาจที่เกิดจากความดีงามที่มีในตัว จัดองค์ประกอบในการบริหารให้เกิดการประสานงานกันเพื่อจัดการศึกษาในโรงเรียน

วิริ ขาวไชยมหา (2545 : 9) ได้สรุปความหมายการบริหาร โรงเรียนว่า เป็นภารกิจของผู้บริหารและครูร่วมกันดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

นิพนธ์ โรจนภาณุรัตน์ (2546 : 13) ได้ให้ความหมายการบริหาร โรงเรียนว่า กิจกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนร่วมมือกับบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อจัดการเรียนการสอน ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

วันชัย นงศ์สูงเนิน (2546 : 8) ได้สรุปความหมายการบริหาร โรงเรียนว่า การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกันจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อสมาชิกในสังคม ได้พัฒนาบุคลิกภาพทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และอยู่ในสังคม ได้อย่างปกติสุขตามสมควรแก่สภาพของตน

ประยูร ศรีประสาธน์ (2547 : 136) ได้ให้ความหมายการบริหาร โรงเรียนว่า การระดมสรรพกำลังจากทุกส่วนในสังคม ทั้งภายนอกสถานศึกษาและภายในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานใช้กลไกในการบริหาร กำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพภายใต้เป้าหมายและความมุ่งหวังเดียวกัน

พรรณภา คาวตก (2547 : 28) ให้ความหมายการบริหาร โรงเรียนว่า การดำเนินงานของ ผู้บริหารที่ใช้อำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งที่ได้รับการกระจายอำนาจจากเขตพื้นที่การศึกษา มาจัดการ ให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

วิชัย มีระหันนอก (2547 : 12) ได้สรุปความหมายการบริหาร โรงเรียนว่า กระบวนการ ทางสังคมที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องร่วมมือกับบุคลากรภายใน โรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพอยู่ใน สังคมอย่างมีความสุข

จากการให้ความหมายการบริหาร โรงเรียนของนักวิชาการหลายท่านดังกล่าว พอสรุปได้ ว่าการบริหาร โรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานของบุคคลหลายคนทั้งในและนอก โรงเรียนหรือ การร่วมมือกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบ แผนเพื่อจัดการศึกษาแก่นักเรียนให้สำเร็จการศึกษาดำเนินหลักสูตรและบรรลุตามมุ่งหมายเป็น สมาชิกที่ดีมีประ โยชน์ต่อสังคม

ความสำคัญของการบริหารโรงเรียน

มีนักวิชาการที่กล่าวถึงความสำคัญของการบริหาร โรงเรียนไว้ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2543 : 14) กล่าวว่า องค์การจะมีประสิทธิภาพเพียงใด และจะดำเนินงาน ไปให้ได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยแค่ไหน ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ที่ดำรง ตำแหน่งฝ่ายบริหาร ในอันที่จะจัดกลุ่มคนให้ร่วมมือกันทำงาน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ สูงสุด การบริหารจึงเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ในการกำหนด แนวทางให้กับการทำงานของหมู่คณะให้ สามารถดำเนิน ไปด้วยความเรียบร้อย ถ้าปราศจากการบริหารแล้วกลุ่มต่าง ๆ ที่รวมกันขึ้นก็ไม่มี ความหมายและไม่สามารถทำอะไรให้สำเร็จได้

ปรียาพร วงศ์อนุตร โรจน์ (2544 : 22) กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียนเป็นภารกิจของ ผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหาร ไม่ดีจะกระทบกระเทือนส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีจะต้อง รู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ถวัลย์ หงษ์ไทย (2546 : 13) กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียนมีความสำคัญมาก เนื่องจาก การบริหารจะสามารถดำเนินการตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายและ อุดมการณ์ของ โรงเรียน

วันชัย นงศ์สูงเนิน (2546 : 10) กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียนเป็นมาตรการอันหนึ่งที่ดีถือว่าเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาคุณภาพของประชากรชาวไทยให้ได้มาตรฐานตามสภาพที่เป็นไปได้

วิชัย มีระหันนอก (2547 : 13) กล่าวว่า การบริหาร โรงเรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพของบุคคลส่งเสริมให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งปัจจุบันและอนาคต สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลและสังคมได้ อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศชาติ เพื่อการดำรงอยู่และขอบข่ายการบริหารจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตตามความคาดหวัง

สรุปได้ว่า การบริหาร โรงเรียนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งการบริหาร โรงเรียนมีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมด้วยการบริหารงานที่ดี จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยง่าย

หลักการและทฤษฎีการบริหารโรงเรียน

การบริหาร โรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับบุคคลหลายฝ่ายเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่ชุมชนและสังคมให้ได้รับความรู้ ความสามารถ มีจริยธรรมและคุณธรรมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมประเทศชาติ มีนักวิชาการได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการบริหาร โรงเรียนไว้ดังนี้

สุริยะ สิริทกกลาง (2545 : 42) ได้รวบรวมหลักการของการบริหารจากนักบริหารต่างประเทศหลายท่าน ดังนี้

ฟาโยล์ (Fayol) ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งกระบวนการบริหาร ได้กำหนดกระบวนการ บริหารที่ผู้บริหารจะต้องใช้ในปี ค.ศ. 1916 ไว้ 5 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing)
3. การบังคับบัญชา (Command)
4. การประสานงาน (Coordinating)
5. การควบคุม (Control)

กูลิค (Gulick) เป็นนักรัฐศาสตร์ได้ประยุกต์กระบวนการบริหารของ Fayol เพื่อใช้ในการบริหารงานของรัฐ ในปี ค.ศ. 1931 เรียกว่า POSDCoRB คือ

1. การวางแผน (Planning - P)
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing - O)
3. การจัดวางตัวบุคคล (Staffing - F)
4. การอำนวยความสะดวกหรือการวินิจฉัยสั่งการ (Directing - D)
5. การประสานงาน (Co-ordinating - Co)

6. การรายงาน (Reporting - R)
7. การงบประมาณ (Budgeting - B)

เซียร์ (Sears) ได้เสนอกระบวนการบริหารการศึกษา ในปี ค.ศ. 1950 ไว้ 5 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดหน่วยงาน (Organizing)
3. การอำนวยการ (Directing)
4. การประสานงาน (Co-ordinating)
5. การควบคุม (Controlling)

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา ค.ศ. 1955 ได้เสนอกระบวนการบริหารการศึกษา 5 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating)
3. การใช้แรงกระตุ้น (Stimulating)
4. การประสานงาน (Coordinating)
5. การประเมินผล (Evaluating)

เกร็ก (Gregg) ได้เสนอกระบวนการบริหาร ในปี ค.ศ. 1957 ประกอบด้วย

1. การวินิจฉัยสั่งการ (Decision making)
2. การวางแผน (Planning)
3. การจัดหน่วยงาน (Organizing)
4. การติดต่อสื่อสาร (Communicating)
5. การใช้อำนาจ (Influencing)
6. การประสานงาน (Coordinating)
7. การประเมินผล (Evaluating)

แคมป์เบล (Campbell) ได้เสนอกระบวนการบริหาร ในปี ค.ศ. 1961 ประกอบด้วย

1. การตัดสินใจ (Decision Making)
2. การจัดโปรแกรม (Programming)
3. การใช้แรงกระตุ้น (Stimulating)
4. การประสานงาน (Coordinating)
5. การประเมินผล (Appraising)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546 : 15) ได้รวบรวมแนวคิดหรือทฤษฎี การบริหาร หรือการจัดการ ซึ่งมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 18 ที่นักบริหารพยายาม ได้คิดค้นขึ้นมา ดังนี้

1. ทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Management Theory) ของ เฟรดเดอริก คับบลิท เทย์เลอร์ (Frederick W. Taylor) โดยยึดหลักการ ใช้เหตุผลและเพิ่มผลผลิตขององค์การเป็น ตำนาคัญ มี 4 ประการ คือ

- 1.1 มาตรฐานในการทำงานคัดคนให้เหมาะสมกับงาน
- 1.2 การอบรมพัฒนาคนให้มีความชำนาญและทำงานให้ถูกวิธี
- 1.3 มีสิ่งจูงใจในการทำงาน โดยให้ค่าตอบแทนสูงอย่างเพียงพอ
- 1.4 มีการแบ่งงานและความรับผิดชอบแบ่งฝ่ายบริหารกับคนงานออกจากกัน โดยมี

การวางแผนและควบคุมให้เป็นไปตามเกณฑ์

2. ทฤษฎีการจัดการเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Approach Management Theory) ของ ฟอลเล็ต (Mary Parker Follet) เป็นบุคคลแรกที่มีบทบาทสำคัญของแนวความคิด โดยชี้ให้เห็นความสำคัญของการจัดการที่ต้องอาศัยหลักจิตวิทยาการศึกษาให้รู้จักจิตใจของคน และทำให้เกิดความคิดเห็นร่วมของคนในหน่วยงานเสียก่อน การบริหารงานจึงจะดำเนิน ไปสู่เป้าหมายได้ดี และความขัดแย้งหรือความคิดเห็นไม่ตรงกัน ไม่ใช่สิ่งเลวร้ายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดา ในการทำงานต้องนับถือความคิดความอ่านที่แตกต่างกัน นำความคิดเห็นนั้นมาทำความเข้าใจกับ ปัญหาที่จะส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานทุก ๆ ทาง ต่อมา เอลตัน เมโย (Elton Mayo) ได้ ทำการศึกษาค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับความสำคัญของบุคคล ในฐานะเป็นปัจจัยสำคัญของการจัดการ พบว่า "คน" เป็น ตัวแปรที่สำคัญต่อประสิทธิภาพของ องค์กร และขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 5 อย่าง คือ

- 2.1 ขวัญ (Morale)
- 2.2 ระดับความปรารถนาทะเยอทะยาน (Level of Aspiration)
- 2.3 ความตระหนักในตัวเอง (Self Realization)
- 2.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน (Sense of Belongingness)
- 2.5 การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation)

3. ทฤษฎีการจัดการเชิงพฤติกรรม (Behavioral Approach Management Theory) ของ เชสเตอร์ ไอ บาร์นาร์ด (Chester I. Barnard) เป็นผู้มีส่วนในการค้นคว้าแนวคิดนี้ โดยเน้นถึงความ พยายามที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความร่วมมือในการทำงาน การออกคำสั่งนั้นไม่เพียงพอ เพราะ อาจจะ ไม่ปฏิบัติตาม ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีประสบการณ์สามารถวิเคราะห์พฤติกรรม รู้เรื่องการ

ติดต่อสื่อสาร การจูงใจคน การตัดสินใจ วัตถุประสงค์ และความสัมพันธ์กันในองค์การเป็นการนำไปสู่ความสัมพันธ์ทางด้านจิตวิทยา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาอันจะส่งผลต่อความสำเร็จของงานหรือความล้มเหลวของงานในการจัดการด้วยกันทั้งสิ้น

4. ทฤษฎีแบบระบบราชการ (Bureaucratic Model Theory) ของ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) เป็นผู้ริเริ่มการใช้การจัดการตามรูปแบบนี้ โดยมีหลักสำคัญคือ

- 4.1 แบ่งส่วนงานตามความชำนาญเฉพาะอย่างของผู้ปฏิบัติงาน
- 4.2 ไม่เป็นเรื่องส่วนตัว ยึดหลักการและความถูกต้อง ไม่ยึดตัวบุคคล
- 4.3 ยึดการบังคับบัญชาเป็นลำดับขั้นตอนของอำนาจหน้าที่
- 4.4 มีกฎเกณฑ์วางไว้อย่างมีแบบแผน
- 4.5 การคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งต้องอาศัยหลักความสามารถหรือใช้ระบบคุณธรรม (Merit system) เป็นเกณฑ์

4.6 ยึดหลักประสิทธิภาพในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญ โดยผู้ปฏิบัติงานต้องได้รับการฝึกฝนอบรมมาก่อน เพื่อดำรงตำแหน่งของตน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.7 มีการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง ระบบราชการจะหยุดยั้งไม่ได้เพราะเป็นระบบ ที่อาศัยหลักความมั่นคงและความเชื่อของประชาชนสามารถบริการประชาชนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

5. ทฤษฎีการจัดการเชิงระบบ (System Approach Management Theory) เป็นแนวความคิดมาจากนักวิชาการหลายคน โดยคำนึงถึงการจัดองค์กรในฐานะเป็นระบบ ซึ่งมีองค์ประกอบในลักษณะของปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการ ผลผลิต ผลย้อนกลับและสภาพแวดล้อมในการจัดการจะต้องมองปัญหาให้กว้าง มีการวางแผนเตรียมรับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ระบบย่อยอาจมีผลต่อระบบรวม การปรับปรุงระบบงานใดต้องปรับปรุงระบบงานอื่นด้วย โดยคำนึงถึงรูปแบบของระบบที่มีทั้งระบบเปิดและระบบปิด เมื่อทุกระบบปรับตัวแล้ว จะลงเอยที่จุดดุลยภาพ (Equilibrium)

รุ่ง แก้วแดง (2541 : 262-280) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบเบ็ดเสร็จที่โรงเรียน หรือการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - based Management) เป็นการโอนอำนาจการตัดสินใจจากคณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น ไปยังสถานศึกษาแต่ละแห่งโดยตรง โดยมอบอำนาจการบริหารให้แก่คณะกรรมการ โรงเรียน อันประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจในเรื่องงบประมาณ บุคลากรและหลักสูตร ให้โรงเรียนบริหารแบบมีส่วนร่วมและตัดสินใจ โดยองค์กรคณะ มีลักษณะเด่น 3 ประการคือ (1) อำนาจการควบคุมอยู่ที่ชุมชน (Community Control) เป็นการถ่ายโอนอำนาจจากนักวิชาการและ

คณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น ไปยังผู้ปกครองและชุมชนของ โรงเรียน (2) อำนาจการควบคุม อยู่ที่ครู (Teacher Control) เป็นการถ่ายโอนอำนาจ ไปกับคณะกรรมการ โรงเรียน (3) อำนาจ การควบคุมอยู่ที่ผู้บริหาร โรงเรียน (Principal Control) คือการให้ผู้บริหาร โรงเรียนรับผิดชอบ การตัดสินใจโดยขอความเห็นจากคณะครู ผู้ปกครอง และชุมชน

วิจิตร ศรีสอาน (2542 : 16) การจัดการศึกษาหรือการบริหารการศึกษา ถือว่า 4 M's ประกอบด้วย Man Money Material Management เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน กล่าวคือ การบริหารการศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายจะต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและปริมาณ เพียงพอจะต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการมากพอ มีวัสดุ อุปกรณ์ตามความต้องการ ของโครงการหรือแผนงานและต้องมีระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพ ที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีผลกระทบต่อคุณภาพ การศึกษา จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่ดี และมีคุณธรรม การบริหารจึงจะ ประสบผลสำเร็จเพื่อจะได้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียน การสอน ในบรรดาทรัพยากรทั้ง 4 อย่าง ได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และระบบการจัดการ "คน" เป็นทรัพยากรสำคัญที่สุด

สุริยะ สิทธิกลาง (2545 : 23) จากสภาพปัญหาการบริหาร โรงเรียนของไทยในยุคปัจจุบัน จำเป็นต้องมีการปฏิรูปการบริหาร ในระดับสถานศึกษาดังนี้คือ ต้องกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ให้โรงเรียนอย่างแท้จริง ต้องวางระบบการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบ การประเมินผล ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชนในการตรวจสอบและ มีการเผยแพร่ การรายงานผลให้สาธารณชนได้รับทราบ

สรุปได้ว่า การบริหาร โรงเรียนมีการพัฒนามาเป็นระยะ ๆ มีกระบวนการบริหาร เกิดขึ้น หลายอย่างซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ คือ การบริการ โรงเรียนที่ดีจะต้องมีการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าที่สุด ทั้งด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องมีการจัดการที่ดี โดยการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของโรงเรียน การวางแผน การจัดหน่วยงาน การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การใช้อำนาจ การใช้แรงกระตุ้น การติดต่อ สื่อสาร การกำกับ ติดตาม การนิเทศ การประเมินผล การควบคุมคุณภาพและการมีส่วนร่วม ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียน มีมากมายหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีการจัดการเชิงระบบ ซึ่งเป็นแนวความคิดมาจากนักวิชาการหลาย คน โดยคำนึงถึงการจัดองค์การในฐานะ เป็นระบบซึ่งมีองค์ประกอบในลักษณะของปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการ ผลผลิต ผลย้อนกลับและสภาพแวดล้อมในการจัดการจะต้องมองปัญหาให้ กว้าง มีการวางแผน เตรียมรับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ระบบย่อยอาจมีผลต่อระบบรวม การปรับปรุง

ระบบงานใดต้อง ปรับปรุงระบบงานอื่นด้วย โดยคำนึงถึงรูปแบบของระบบที่มีทั้งระบบเปิดและระบบปิด เมื่อทุกระบบปรับตัวแล้วจะลงเอยที่จุดดุลยภาพ

ขอบข่ายของการบริหารโรงเรียน

งานบริหาร โรงเรียนเป็นการดำเนินงานของผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีนักวิชาการ ได้จำแนกงานเป็นขอบข่าย ภารกิจของงานบริหาร โรงเรียน ดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดภารกิจการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาตามมาตรา 39 ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 4)

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านงบประมาณ
3. ด้านบุคคล
4. ด้านบริหารทั่วไป

สมัคร กรุทวิจิต (2546 : 14) ได้จำแนกรายละเอียดขอบข่ายความรับผิดชอบงานการบริหาร โรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังนี้

1. ด้านวิชาการ
 - 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
 - 1.4 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 - 1.5 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษา
 - 1.6 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
 - 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.8 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
2. ด้านงบประมาณ
 - 2.1 การจัดตั้งงบประมาณ
 - 2.2 การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.3 การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
 - 2.4 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา

- 2.5 การบริหารงานการเงิน
- 2.6 การบริหารบัญชี
- 2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
- 3. ด้านบุคคล
 - 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3 การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.4 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.5 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.6 การเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพ
 - 3.7 เงินเดือนและค่าตอบแทน
 - 3.8 การเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.9 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.10 การลาศึกษาต่อ
 - 3.11 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.12 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 - 3.13 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 3.14 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.15 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา
 - 3.16 การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 - 3.17 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.18 การอุทธรณ์
 - 3.19 การร้องทุกข์
 - 3.20 การออกจากราชการ
 - 3.21 การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
 - 3.22 งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.23 งานยกเว้นคุณสมบัติ
 - 3.24 งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 - 3.25 งานเลขานุการ อ.ท.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

4. ด้านบริหารทั่วไป

- 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 4.3 การวางแผนการศึกษา
- 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 4.5 การจัดระบบการบริหารและการพัฒนาองค์กร
- 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4.8 การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลังบัญชีและพัสดุ
- 4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 4.10 การรับนักเรียน
- 4.11 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 4.12 การทัศนศึกษา
- 4.13 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
- 4.14 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.15 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน
- 4.16 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

วิจิตร ศรีस्थาน (2542 : 16) ได้จำแนกขอบข่ายงานบริหารการศึกษา โดยวิเคราะห์ภารกิจของผู้บริหารการศึกษาเป็น 3 วิธี ดังนี้

1. วิเคราะห์ภารกิจตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายระเบียบข้อบังคับ ซึ่งมีขอบข่ายของงานบริหารการศึกษา 4 ประการ คือ
 - 1.1 ความสัมพันธ์กับชุมชน
 - 1.2 การปรับปรุงส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา
 - 1.3 การสรรหาและพัฒนาบุคลากร
 - 1.4 การจัดหาและดูแลเรื่องการเงิน อาคารสถานที่ และอุปกรณ์
2. วิเคราะห์บทบาทและพฤติกรรมของผู้บริหารการศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายของงาน บริหารการศึกษาที่สำคัญ 9 ประการ คือ
 - 2.1 การกำหนดเป้าหมายการศึกษา (Setting Goals)
 - 2.2 การกำหนดนโยบายการศึกษา (Making Policy)
 - 2.3 การกำหนดบทบาทบุคลากร (Determining Roles)

- 2.4 การประสานงาน (Coordinating Administrative Function and Structure)
- 2.5 การประเมินประสิทธิผล (Appraising Effectiveness)
- 2.6 การกระทำกับผู้นำชุมชนเพื่อการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา (Working with Community Leadership to Promote Improvements in Education)
- 2.7 การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Using the Educational Resources of the Community)
- 2.8 การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา (Involving People)
- 2.9 การติดต่อสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง (Communicating)

3. วิเคราะห์ความมุ่งหวังของผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายของงานบริหารการศึกษาที่พึงประสงค์ 8 ประการ คือ

- 3.1 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน
- 3.2 กิจการนักเรียน
- 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 3.4 บุคลากรของโรงเรียน
- 3.5 อาคารสถานที่
- 3.6 ยานพาหนะ
- 3.7 การจัดระบบงาน
- 3.8 ธุรการและการเงิน

สรุปได้ว่า การบริหาร โรงเรียนมีขอบข่ายหรือภารกิจ โดยรวม 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย การกำหนดนโยบายทางด้านวิชาการการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารงบประมาณประกอบด้วย การวางแผนจัดสรรงบประมาณการบริหารงานการเงินการบริหารพัสดุ และสินทรัพย์ด้านการบริหารงานบุคคลประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลังและการมอบหมายหน้าที่ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การประเมินผลการปฏิบัติงาน การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านงานบริหารทั่วไปประกอบด้วยงานธุรการและสารบรรณงานอาคารสถานที่งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประชาสัมพันธ์โรงเรียนจัดทำและให้บริการข้อมูลสารสนเทศของ โรงเรียนแก่ชุมชนระดมความร่วมมือในชุมชนเพื่อการจัดการศึกษา

การนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษา การนิเทศการศึกษาได้มีการพัฒนาความหมายไปตามยุคของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา จะเห็นได้ว่าในยุคแรกของการนิเทศการศึกษาเป็นยุคของการตรวจตราทางการบริหาร (Administrative Inspection) ผู้นิเทศการศึกษาก็คือผู้ตรวจตราโรงเรียนซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาล (ชาญชัย อาจิณสมาจาร, 2545 : 1) และก็ได้มีการพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาเรื่อยมา จากลักษณะที่เป็น การตรวจสั่งการมาเป็นลักษณะของการร่วมมือ การแนะนำช่วยเหลือระหว่างผู้นิเทศเพื่อให้ผู้รับการนิเทศสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งมีนักวิชาการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้อย่างสอดคล้องกันหลายท่าน ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลก (2542 : 262) ได้ให้ความเห็นว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการชี้แนะ แนะนำ และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครู ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

สมชาย สุภาคาร (2543 : 9) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง งานบริการอย่างหนึ่งที่จัดให้แก่บุคลากรทางการศึกษาโดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่อย่างไว้วางอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งส่งผลให้การศึกษาของนักเรียนดีขึ้นกว่าเดิม

พรทิพย์ เตียวพานิชย์กิจ (2549 : 10) ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษาหมายถึงเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันด้วยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้ครูมีขวัญกำลังใจ สามารถพัฒนาตนเองและสามารถปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

โคแกน (Cogan . 1973 : 9) ให้ความหมายว่าการนิเทศการศึกษาหมายถึงการดำเนินงานการนิเทศที่ปฏิบัตินอกห้องเรียน ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงระบุถึงงานต่างๆ เช่น การเขียนการแก้ไขหลักสูตร การเตรียมพัฒนากระบวนการและเครื่องมือสำหรับรายงานการเรียนของนักเรียนต่อผู้ปกครองและความเกี่ยวข้องกว้างๆ เช่น การวัดผลประเมินผลของโปรแกรมการศึกษาทั้งหมดในโรงเรียน

กูค (Good . 1973 : 72) อธิบายว่า การนิเทศการศึกษา เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศ ที่จะช่วยให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้สามารถ

ปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความงอกงามในด้านอาชีพและช่วยพัฒนาความสามารถของครู

จากความหมายตามที่คณะของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศในการที่จะช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุดส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา จะต้องกำหนดความมุ่งหมายไว้ให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของผู้นิเทศซึ่งจะช่วยให้งานนิเทศการศึกษابรรลุผลตามที่กำหนดไว้ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลก (2542 : 264) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นไปเพื่อ

1. ช่วยให้ครูค้นหาและวิธีการทำงานด้วยตนเอง
2. ช่วยให้แยกแยะและวิเคราะห์ปัญหา
3. ช่วยให้มีความรู้สึกรับประกันในอาชีพ เชื่อมั่นในตนเอง
4. ช่วยให้คุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการและสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้
5. ช่วยให้เข้าใจถึงปรัชญาและความต้องการทางการศึกษา
6. เพื่อช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจแผนการศึกษาของโรงเรียนและให้การสนับสนุน

โรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 4) ได้กำหนดความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
2. เพื่อแก้ปัญหาให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหาร ผู้สอน และบุคลากรของโรงเรียนในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้
3. เพื่อพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี รูปแบบการเรียนการสอนและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
4. เพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ทักษะและประสบการณ์อันจำเป็นในการเรียนการสอนและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งให้มีขวัญ กำลังใจในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

ความเปลี่ยนแปลงของสังคมความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการศึกษาในปัจจุบันทำให้มองเห็นว่าการนิเทศศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา นักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

ชาอุษัย อาจิมสมาจาร (2545 : 5) กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศ ไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กันและการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก จึงจำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือ
2. มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู
3. มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน
4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคลากรที่ทันสมัยอยู่เสมอจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ

5. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย การนิเทศสามารถให้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ในกระบวนการทางการศึกษาด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546 : 57) ได้อธิบายความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. สภาพของสังคมเปลี่ยนแปลง ศักยภาพที่เปลี่ยนแปลงก็จะเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการศึกษา
2. ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นขึ้นโดยไม่หยุดนิ่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูต้องติดตามให้ทันแต่ด้วยหน้าที่ และภาระการสอนที่รัดตัวครูจึงไม่ค่อยมีโอกาสที่จะติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการได้ทัน จึงจำเป็นต้องมีศึกษานิเทศก์คอยให้ความช่วยเหลือต่อครูในเรื่องนี้
3. การแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ต้องมีผู้อำนวยการ โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์จึงเป็นผู้ที่ถูกคัดเลือกเพื่อช่วยแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
4. การศึกษาของประเทศไทยไม่อาจรักษามาตรฐานไว้ได้ จึงต้องมีศึกษานิเทศก์คอยควบคุมดูแลระบบการเรียนการสอน

กิตติมา ปรีดีดิลก (2542 : 263) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก จำเป็นจะต้องมีการนิเทศการศึกษาเพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถแตกต่างกัน

1. การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อการเจริญงอกงามของครู เพราะครู จะต้องมีการปรับปรุง ฝึกฝนอยู่ตลอดเวลา

2. เพื่อช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน

3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจาก ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

บันลือ พุกกะวัน (2545 : 11) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การจัดการศึกษาทุกระดับ จัดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการดำรงชีวิต การนิเทศการศึกษาช่วยให้มีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ได้เจริญก้าวหน้าไม่หยุดยั้ง ตลอดจนแนวความคิดการสอนใหม่ได้รับการค้นพบจากการค้นคว้าวิจัยตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศการศึกษาซึ่งจะช่วยให้ครู ได้มีความรู้ความเข้าใจที่จะใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน ให้ทันสมัย

3. วิชาชีพทางการสอนเป็นวิชาชีพชั้นสูง จำเป็นต้องมีการพัฒนา ซึ่งเป็นธรรมชาติของการพัฒนาวิชาชีพชั้นสูงที่ต้องการอาศัยความเชี่ยวชาญในการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาวิชาชีพ

4. การจัดการศึกษาเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและลึกซึ้ง มักจะประสบปัญหาและอุปสรรค จึงต้องใช้เทคนิคทางการนิเทศเข้าช่วยควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหา อุปสรรคทั้ง ทางด้านวิชาการและการดำรงชีวิตที่ดีแก่เยาวชน

5. การปฏิบัติการสอนย่อมจะมีความแตกต่างกันทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ จำเป็นต้องใช้วิธีการนิเทศเข้าช่วยพัฒนาการทั้งด้านวิชาการ และจิตใจของครูผู้สอนควบคู่กันไป

6. ความต้องการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้เรียน

7. งานนิเทศการศึกษาเป็นงานที่เชื่อมระหว่างการพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอน และนำผลการวิจัยไปทดลองใช้กับการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 6) ได้กล่าวถึงความจำเป็น ในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

1. เป็นการช่วยเหลือ ปรับปรุงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับตนเอง ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว

2. เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจ ถูกต้องตามกฎ ระเบียบแบบแผน เป้าหมายให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

3. เป็นการกำกับ ดูแลการดำเนินการศึกษาให้พัฒนาต่อไป

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นเนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยี รวมทั้งความสามารถของครูที่แตกต่างกัน โดยใช้ยุทธศาสตร์การร่วมมือซึ่งกันและกันให้สอดคล้องกับปรัชญาหลักการศึกษาดลอคความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงจึงจำเป็นต้องมีการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาระบบการศึกษาให้ดีขึ้น ช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญผู้นิเทศการศึกษาหรือผู้ที่จะนำวิธีของการนิเทศการศึกษาไปใช้จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการนิเทศการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานซึ่งมีหลักการจากข้อเสนอแนะของนักการศึกษา

ซารี มณีสรี (2548 : 201-202) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือ กระตุ้นเตือน การประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครู โดยทั่วไป
2. การนิเทศการศึกษาดังอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย
3. การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์
4. การนิเทศการศึกษากับงานปรับปรุงหลักสูตร เป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน
5. การนิเทศการศึกษาคือการสร้างมนุษยสัมพันธ์
6. การนิเทศการศึกษามุ่งสร้างเสริมบำรุงขวัญ

กิติมา ปรีดีติลล (2542 : 307) ได้กล่าวถึง หลักการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า เป็นการดำเนินงานที่ต้องมีการประสานงานระหว่างบุคคล 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ให้การนิเทศ ซึ่งอาจเป็นครูวิชาการสถานศึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งในสถานศึกษาซึ่งมีความรู้ความสามารถ ซึ่งคณะครูเต็มใจให้เป็นผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งหมายถึงคณะครูในสถานศึกษา

แฮร์ริส (Harris. 1985 : 201-202) ได้กล่าวถึงการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ควรแบ่งงานที่จะดำเนินการออกเป็นด้านๆ 10 ด้าน คือ ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านการดำเนินการเรียนการสอน ด้านจัดบุคลากรให้รับผิดชอบงาน ด้านการจัดอำนาจ ความสะดวกเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อและวัสดุอุปกรณ์ขึ้นใช้เองในโรงเรียน ด้านการฝึกอบรมครูประจำการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับครูและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านปฐมนิเทศช่วยเหลือครูบรรจุใหม่หรือย้ายมาใหม่ ด้านการพัฒนานโยบายการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอนและประเมินผลด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หรือมีผลต่อการเรียนการสอน เป็นต้น

ดังนั้น พอสรุปได้ว่า การที่จะดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ได้ผลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศ ควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการปฏิบัติงานของบุคลากรและควรยึดหลักการต่าง ๆ ประกอบด้วย ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานใน โรงเรียนให้ได้ผล เข้าใจถึงศักยภาพสภาพพื้นฐานทางจิตใจ ตลอดจนความต้องการของบุคลากรเหล่านั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องถือว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง การนิเทศภายในโรงเรียน จะสำเร็จลงได้ก็จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดการนิเทศก็ไม่มีโอกาสสำเร็จได้เลย

การนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งทางการศึกษาได้ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการพบกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ซึ่งเป็นแนวทางการหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียนนี้ได้มีนักการศึกษา นักวิชาการ ทำการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สนั่น มีสัจธรรม (2540 : 319) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึงการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับบุคลากรในโรงเรียน ในการแก้ไขปรับปรุงการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 4) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึง เป็นความพยายามทุกวิถีทางของผู้บริหารโรงเรียนที่จะปรับปรุงและส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนใน โรงเรียนให้ดีขึ้นเป็นการเพิ่มพลังงาน

การปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและผลสุดท้ายคือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทางกายภาพซึ่งผลดังกล่าวจะทำให้

นักเรียนที่เป็นเป้าหมายหลักของการเรียนการสอน ได้รับประโยชน์อันยิ่งใหญ่จากการสอนของครู

วีรสิทธิ์ กิติพิเชษณ์สุวรรณ (2545 : 6) ได้กล่าวถึงการนิเทศภายในโรงเรียนว่าหมายถึงกระบวนการสังเกตการสอนภายในห้องเรียน ซึ่งถือว่าห้องเรียนเป็นห้องคลินิกของหมอนิเทศแบบนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูสามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้

กัญญา สาทร (2546 : 232) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึงความพยายามทุกชนิดของผู้บริหาร โรงเรียนและเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาในการแนะนำครูให้รู้จักวิธีการปรับปรุงวิธีการสอน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2546 : 31) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ การที่ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา โดยความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนร่วมมือกันปรึกษาหารือเพื่อทำการปรับปรุงคุณภาพของบุคลากรในโรงเรียนให้ดีขึ้นนอกจากนี้โรงเรียนอาจเชิญวิทยากรและศึกษานิเทศก์มาร่วมงานด้วย

พนัส หันนาคินทร์ (2549 : 148) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า คือ การปรับปรุง ส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การนิเทศเป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกันในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สงัด อุทรานันท์ (2549 : 12) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินการมีการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันของบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่ายโดยใช้เทคนิค ชี้แนะกระตุ้น ชี้แนะ ส่งเสริม ช่วยเหลือให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้นและใช้เทคนิคการสอนที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมให้เต็มวัยและศักยภาพ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวม ทำให้ผลการศึกษาดีขึ้นพัฒนาขึ้น

ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศมีความแตกต่างตามสภาพปัญหา และความต้องการที่จะนิเทศของแต่ละพื้นที่ ซึ่งจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพและ

ประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเศรษฐกิจและสังคมมีหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

บันลือ พุททษะวัน (2547 : 80) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้มี 5 ประการ ดังนี้

1. มุ่งพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้รับรู้ มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น
2. มุ่งพัฒนางาน หมายถึง งานการเรียนการสอนและสร้างสรรค์งานให้มีประสิทธิภาพ
3. มุ่งส่งเสริม ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษา และการนิเทศ ตลอดจนการดำเนินงานกิจกรรมของโรงเรียน ที่จะได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในชุมชน
4. ส่งเสริมขวัญ และกำลังใจบุคลากรให้ทำงานด้วยความมั่นใจ มีกำลังใจในการทำงาน
5. ประสานงาน และอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการนิเทศจากภายนอกอย่างสม่ำเสมอ

พรทิพย์ เตียวพานิชกิจ (2549 : 22) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันด้วยความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน ให้บรรลุเป้าหมายหลัก ของการดำเนินงานของ โรงเรียน คือ นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยอาจได้รับการสนับสนุนจากวิทยากรภายนอกก็ได้

กิติมา ปรีดีดิลก (2542 : 306-307) กล่าวว่า แต่เดิมเรามักเข้าใจว่า การนิเทศการศึกษา เป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษาเท่านั้น ครุเป็นเพียงผู้รับการนิเทศ แต่ในปัจจุบัน การนิเทศการศึกษามีความสำคัญมากขึ้น เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาด้านต่างๆ มากขึ้น มีการพัฒนาหลักสูตร เน้นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การขยายตัวด้านขนาดสถานศึกษาและบุคลากรมีมากขึ้น การนิเทศการศึกษาโดยผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ จึงไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการติดตาม ช่วยเหลือ สนับสนุนการปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้ผลงานที่มีคุณภาพสูง ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา

ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน จากนักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มุ่งส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือให้ครู ได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนรู้ขอบข่าย

ในความรับผิดชอบของตนเอง และส่งเสริมให้ครูสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนที่ต้องร่วมมือกันปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้บริหาร โรงเรียนต้องใช้เทคนิคการพัฒนาคน พัฒนาค้น ประสานสัมพันธ์สร้างขวัญกำลังใจเพื่อส่งเสริม และรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานที่ถูกกำหนดไว้

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและได้ผลดีนั้น จำเป็นต้องมีหลักการ ซึ่งได้กล่าวอย่างแนวและหลักการจากนักการศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าในด้านการนิเทศภายใน เพื่อใช้ประกอบการนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป

ซารี มณีสรี (2532 : 13) ได้มีการศึกษาในเรื่องหลักการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้กับครู อาจารย์ โดยได้กล่าวถึงการนิเทศ ดังนี้

1. การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการกระตุ้นเตือน การประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครู โดยทั่วไป

2. การนิเทศภายใน โรงเรียนตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริมการสร้างสรรค์

4. การนิเทศตรงกับกรปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องพันกัน

5. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ

6. การนิเทศ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียน และชุมชน โดยเฉพาะใน

เขตชนบท

รัชณี พรรณนิช (2542 : 5-6) ได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับหลักการนิเทศภายในโรงเรียน และได้สรุปเรื่องเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

1. การนิเทศต้องมีความเป็นวิทยาศาสตร์

2. การนิเทศต้องเป็นความร่วมมือกัน

3. การนิเทศต้องเป็นการสร้างสรรค์

4. การนิเทศต้องเป็นประชาธิปไตย

5. การนิเทศต้องมีผลในทางปฏิบัติ

6. การนิเทศต้องเป็นไปอย่างมีระบบ

7. การนิเทศต้องตั้งอยู่บนรากฐานของปรัชญา

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 9) ได้กล่าวถึงการนิเทศภายในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยหลักการที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การเป็นผู้นำ คือ ใช้อิทธิพลของบุคคลที่ทำให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มไปตามเป้าหมาย
 2. การร่วมมือ คือ การกระทำร่วมกันและรวมพลังทั้งหมดเพื่อแก้ปัญหาด้วยกัน โดยยอมรับและยกย่องผลของความร่วมมือในการปรับปรุงการเรียนการสอน จากหลายฝ่าย และทำหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจนในองค์การประเมินผลตลอดจนการประสานงาน
 3. การเห็นใจ คือ การนิเทศการศึกษาจะต้องคำนึงถึงบุคคลที่ร่วมงานด้วยความเห็นใจ จะทำให้ตระหนักในคุณค่าของมนุษยสัมพันธ์
 4. การสร้างสรรค์ คือ การนิเทศการศึกษาจะต้องทำให้ครูเกิดพลังที่จะคิดริเริ่มในสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ หรือทำงานด้วยตนเอง
 5. การบูรณาการ เป็นกระบวนการซึ่งรวมสิ่งกระจัดกระจายให้สมบูรณ์มองเห็นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
 6. การมุ่งชุมชน เป็นการแสวงหาปัจจัยที่สำคัญในชุมชนและการปรับปรุงปัจจัยเหล่านั้นเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ในชุมชนให้ดีขึ้น
 7. การวางแผน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ซึ่งเกี่ยวกับการแสวงผลในอนาคต การกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการไว้ล่วงหน้าการพัฒนาทางเลือกเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่ต้องการไว้ล่วงหน้าและการเลือกทางปฏิบัติให้เหมาะสมที่สุด
 8. การยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถที่จะถูกความเปลี่ยนแปลงได้และพร้อมเสมอที่จะสนองความต้องการสภาพที่เปลี่ยนแปลงได้
 9. การวัตถุวิสัย หมายถึง คุณภาพที่เป็นผลงานจากหลักฐานตามสภาพความจริงมากกว่าความเห็นส่วนบุคคล
 10. การประเมิน หมายถึง การหาความจริงโดยการวัดที่แน่นอนและหลายอย่าง
- สังัด อุทรานันท์ (2549 : 120-121) กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้
1. ผู้บริหาร โรงเรียนต้องถือว่า การนิเทศการศึกษาเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยตรง สำหรับการดำเนินงานนิเทศนั้นผู้บริหารอาจดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทน
 2. การนิเทศภายใน โรงเรียนจะสำเร็จลงได้ก็จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย ฝ่ายบริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดการนิเทศจะไม่มีโอกาสพบกับความสำเร็จได้เลย

3. ทุกฝ่ายจะต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่าการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้นเป็นการทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น การนิเทศไม่ใช่การขู่บังคับ ขู่เชิญ หรือจับผิดแต่ละประการใด

4. บุคลากรภายในโรงเรียนต้องมีการยอมรับและให้เกิดอิทธิพลซึ่งกันและกัน ในสภาพที่แท้จริงแล้วไม่มีใครที่จะมีความเชี่ยวชาญในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นจึงน่าจะได้แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงานเพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ความสามารถสูงขึ้น

5. การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จะต้องเกิดจากความจำเป็นในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

6. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารจะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารจะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศภายใน โรงเรียนด้วย

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2547: 17-21) กล่าวถึงหลักการ และความคิดที่สำคัญของการบริหารและการนิเทศภายใน โรงเรียนว่าหลักการสำคัญของการบริหารและการนิเทศภายใน มีพื้นฐานมาจากปรัชญา ดังต่อไปนี้

1. การบริหารและการนิเทศภายใน โรงเรียนต้องเป็นประชาธิปไตย (School Administration and Supervision must be Democratic) หมายถึง ผู้บริหารและผู้นิเทศภายใน โรงเรียนเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย คำนึงถึงความสามารถและศักยภาพของบุคลากรทุกคนใน โรงเรียนไม่หยุดชะงักการทำงานและความคิดสร้างสรรค์ของครู อาจารย์ ควรสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้บรรลุจุดหมายของการศึกษาได้พัฒนายิ่งขึ้น โดยส่วนรวม

2. การบริหารและนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องอาศัยพฤติกรรม หรืออุปนิสัยในการร่วมมือประสาน หมายถึง การประสานความคิดโดยกระบวนการกลุ่ม ร่วมมือหาทางแก้ไขร่วมปรึกษา หรือวางแผนการเรียนการสอนร่วมกัน

3. การบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องเป็นวิทยาศาสตร์ (School Administration and Supervision must be Scientific) หมายถึง การแก้ปัญหาโดยอาศัยเหตุผลความจริง การศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมีระบบข้อมูลที่ใช้อ้างอิงได้

4. การบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียน ต้องสร้างสรรค์ (School Administration and Supervision must Based on Educational Philosophy) หมายถึงการยึดแนวทาง ทฤษฎีเป็นหลักในการดำเนินงาน

5. การบริหาร และการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริมให้มีความคิด รู้จักคิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ นำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า

ทางการศึกษาและมีประสิทธิภาพ มีการแสดงผลออกให้ทางสร้างสรรค์อำนวยความสะดวกเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

6. การบริหาร และการนิเทศภายในโรงเรียน ต้องอาศัยหลักการประเมินผลเพื่อให้ทราบผลที่ชัดเจน (School Administration and Supervision Must be Evaluated in the Right of their Results) หมายถึง การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรร่วมมือกับครูผู้สอนกำหนดไว้

7. ความรับผิดชอบและการควบคุมของการบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียนต้องควบคู่ไปกับระบบ (Responsibility and Control in Matter of School Administration and Supervision must Run Paralleled Throughout the System) หมายถึง การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคลากรในโรงเรียนให้เป็นระบบเพื่อควบคุมดูแลให้ความช่วยเหลือแก่ครู อาจารย์

8. การบริหารและการนิเทศภายใน โรงเรียน ต้องยึดความเจริญเติบโตและพัฒนาการของนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (School Administration and Supervision Must be Centered on Child Growth and Development) จุดหมายที่สำคัญของการบริหารและการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกและเพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการก้าวหน้า

9. การบริการและการนิเทศภายใน โรงเรียนต้องมีความยืดหยุ่น (School Administration and Supervision Must be Flexible) กิจกรรมในการบริหารและการนิเทศภายใน โรงเรียนมีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 529) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการนิเทศภายใน โรงเรียน

การนิเทศภายใน โรงเรียน เป็นกระบวนการพัฒนาร่วมกันของผู้บริหาร โรงเรียน และคณะผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยการปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน การปฏิบัติงานที่ชัดเจนต่อเนื่อง

1. การนิเทศภายใน โรงเรียนเน้นบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย ขอมรับในบทบาทหน้าที่ของผู้ร่วมงานและภารกิจที่กำหนดร่วมกัน

2. การนิเทศภายใน โรงเรียนเป็นการสร้างสรรค์และส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานด้วยความมั่นใจ และภูมิใจในผลงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ

3. การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าที่จะเป็นความสัมพันธ์ในแต่ละบุคคล

4. การนิเทศภายในสถานศึกษา มุ่งบรรยากาศที่เป็นกันเอง ได้แก่ กระตุ้นให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและช่วยให้ครูเกิดความรู้สึกว่า พบวิธีที่ดีกว่าเดิมในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนต้องมองในลักษณะภาพรวมทั้งหมดของโรงเรียน หลักการนิเทศภายในโรงเรียนจึงต้องใช้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม อาศัยความร่วมมือและการประสานงานที่ดีผู้บริหารโรงเรียนจะร่วมกันทำงานกับคนอื่นบนพื้นฐานของความต้องการและพึงพอใจของทุกฝ่าย เพื่อจะได้พัฒนาบุคลากรครูให้ก้าวหน้า ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนความเป็นประชาธิปไตยเพื่อส่งผลให้งานเกิดความสำเร็จมีประสิทธิภาพสูง

ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ในการปฏิบัติภารกิจรอบงานของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ในเรื่องของความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนนี้มีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

อาคม จันทสุนทร (2547 : 36) มีความเห็นว่า การนิเทศภายในมีความจำเป็นเพราะจะก่อให้เกิดผลดีต่อการดำเนินงานของโรงเรียนหลายประการ คือ

1. เป็นการช่วยเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษาที่มีไม่พอที่จะนิเทศการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
2. การนิเทศโดยบุคลากรในโรงเรียนเองนั้นผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดที่มีอยู่ในโรงเรียนย่อมมีความรู้ในปัญหาได้ดี และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดกว่าที่จะให้คนภายนอกมานิเทศ
3. ผู้นิเทศในโรงเรียนมีความคุ้นเคยกับครู จะทำให้บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเองไม่ต้องเสียเวลาสร้างความคุ้นเคยเหมือนกับศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหารการศึกษาก่อนนอกโรงเรียน
4. ผู้นิเทศในโรงเรียนสามารถติดตามการปฏิบัติงาน หรือผลกรณิเทศได้ตลอดเวลา เพราะอยู่ใกล้ชิด และสามารถทำให้งานดำเนินไปถึงจุดหมายโดยไม่ขาดความต่อเนื่อง

รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ (2548 : 1-2) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้การเรียนการสอนพัฒนาไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดจำเป็นต้องมีกรนิเทศ และถึงแม้จะไม่มีศึกษานิเทศก์มาให้ความช่วยเหลือ ผู้บริหารแต่ละโรงเรียนก็พยายาม ทำหน้าที่นี้ เพราะการนิเทศจะช่วยเสริมคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

2. เพื่อส่งเสริมครู อาจารย์ในโรงเรียนได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถและนำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงหรือใช้เป็นเครื่องมือในการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมได้ นอกจากการสอนแล้วยังเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพฤติกรรมบางประเภทของนักเรียนได้อีกด้วย

3. การจัดโครงการนิเทศไม่ว่าด้วยจะวิธีใด สามารถกระตุ้นให้เกิดแนวคิดใหม่แก่ครู อาจารย์ภายในโรงเรียนได้

4. เพื่อให้ครู อาจารย์ ได้ทราบนโยบาย ปรัชญา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ซึ่งมีส่วนช่วยให้ครู อาจารย์ได้พัฒนาการสอนของตน

5. เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของครู ก่อให้เกิดความรู้สึกลอดภัยในการทำงานเพื่อจะได้ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความรักและภูมิใจในอาชีพครูที่ปฏิบัติอยู่

สังค์ อุทรานันท์ (2540 : 116-117) กล่าวถึง ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถสนองความต้องการทางการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง

2. สภาพและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกจะทราบสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนการสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก

3. ในสภาพปัจจุบัน บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอ และบางคนยังมีความชำนาญในเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงสมควรใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และยังเป็นการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันอีกด้วย

4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการของการนิเทศสมัยใหม่ที่สุด ซึ่งการนิเทศสมัยใหม่จะเกิดขึ้นโดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่จะต้องมีคนมาคอยชี้แนะให้ทำงานอยู่ตลอดเวลา

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2546 : 93-94) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการสร้างเสริมคุณภาพทางการเรียนการสอนในโรงเรียนเพราะถ้าไม่มีการนิเทศแล้ว ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนอาจจะเอาแบบอย่างที่ไม่ถูกต้องจากครูคนอื่น เช่น คู่มืออย่างจากครูที่สอนมานาน ๆ โดยไม่มีการปรับปรุงประสิทธิภาพที่มีอยู่เดิม

2. ครูควรได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาความพร้อมทางด้านการเรียนการสอนและทางวิชาการ ถ้าครูไม่ได้รับการนิเทศอาจแสดงออกในทางที่ผิด เช่น มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มักจะทำอะไรหรือสอนอะไรก็ได้ตามใจตนเอง

3. โรงเรียนต้องมีการนิเทศเพราะ โครงการที่ประกอบด้วยข้อมูลจากการนิเทศจะสามารถช่วยให้การจำแนกคุณภาพของครูและความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนได้นอกจากนี้หลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ ยังสามารถช่วยในการตัดสินใจของโรงเรียนได้

4. การนิเทศสามารถกระตุ้นและนำทางความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับครูในโรงเรียน โดยเฉพาะในกรณีที่น่าเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ตลอดจนการวิจัยมาใช้จะเป็นการช่วยในการเก็บข้อมูลในการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ

5. โรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องอบรมครู โดยกระทำต่อเนื่องกันไปเพราะไม่มีหลักประกันได้ว่าครูที่ผ่านสถาบันฝึกหัดครูมาแล้วจะเป็นครูที่มีคุณภาพดีตลอดไป

6. เพื่อเป็นการช่วยให้ครูได้เข้าใจอย่างชัดเจน ถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยทั่วไปไปปรัชญาของโรงเรียน วัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อช่วยให้ครูจัดการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์

7. เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญ กำลังใจของคณะครูและก่อให้เกิดความรู้สึกลดท้อในการทำงานเพื่อจะได้ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุจุดหมายปลายทางสิ่งเดียวกัน มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความรักและภูมิใจในอาชีพครูที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 8) ได้ให้ความสำคัญและความจำเป็นต่อการนิเทศภายใน ดังนี้

1. ภายในโรงเรียนย่อมมีครูที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกัน ประสิทธิภาพของงานการเรียนการสอนย่อมแตกต่างกันจะลดช่องว่างดังกล่าว ผู้บริหาร โรงเรียน ต้องนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม โดยธรรมชาติมักจะมีปัญหาเกิดขึ้น หากเป็นหน่วยงานใหญ่ย่อมแตกต่างกัน โรงเรียนซึ่งประกอบด้วยครู อาจารย์ นักเรียน พื้นฐานแตกต่างกัน การป้องกันปัญหาต่าง ๆ ให้ลดลงวิธีหนึ่งก็คือการนิเทศภายในโรงเรียน

สรุปว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพราะเป็นการนิเทศโดยบุคลากรภายในโรงเรียนเองซึ่งเข้าใจปัญหาของผู้ร่วมงานด้วยกันเป็นอย่างดี สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดด้วยบรรยากาศแห่งความคุ้นเคยฉันท์มิตร ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องจัดดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ครูช่วยเหลือครู พัฒนาศักยภาพให้มีประสิทธิภาพปรับปรุงการเรียนการสอนให้ครูมีวิสัยทัศน์ก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเกิดการพัฒนาศักยภาพการศึกษาส่งประ โยชน์แก่ตัวนักเรียนมากที่สุด

สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายไว้หลายประการมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 45) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง กระบวนการในการส่งเสริม สนับสนุนหรือให้การช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักคือ การสอนหรือการสร้างเสริมการพัฒนาการของนักเรียน ทุกด้านทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมให้เต็มตามศักยภาพโดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการประเมินความต้องการจำเป็น
2. ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย
3. ด้านการหาแนวทางเลือก
4. ด้านการลงมือปฏิบัติ
5. ด้านการติดตาม และประเมินผล

อนงก ส่งแสง (2541 : 136) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบไว้ว่า หมายถึง กระบวนการในการนิเทศที่อาศัยบุคลากรในโรงเรียนซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาต่างๆ ตลอดจนครูในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

ซารี มณีศรี (2542 : 201) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบไว้ว่า กระบวนการการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนกับครูในโรงเรียนในการที่จะแก้ไขปรับปรุง พัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน สรุปได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบขั้นตอนของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนในการส่งเสริมสนับสนุน การฝึกปฏิบัติงาน และการจัดการเรียนการสอนของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

การนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ มีหลักการที่สำคัญดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549 : 45)

1. การนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ตามขั้นตอน กระบวนการนิเทศ

2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหารและต้องดำเนินการ โดยเปิดโอกาสให้คณะครูใน โรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. การนิเทศภายใน โรงเรียนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู ในโรงเรียนสอดคล้องกับระดับพัฒนาการของครู
4. เป้าหมายสำคัญของการนิเทศคือ การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครู ให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติการสอน หรือการพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้านให้เต็ม ตามศักยภาพ

ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 52) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

ภารกิจหลักที่สำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา คือ การดำเนินการให้มีการจัดการเรียน การสอนใน โรงเรียนให้สามารถสร้างเสริมนักเรียน ให้มีการพัฒนาทุกด้านเต็มตามศักยภาพ ซึ่ง ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรวมพลังของครู เพื่อสร้างสรรค์ให้บรรลุเป้าหมาย ในขณะที่เดียวกันก็มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ในการทำงานให้แก่ครูทุกคนในโรงเรียนเพื่อ เสริมขวัญและกำลังใจให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้ดีขึ้น อยู่เสมอและตรงตามความต้องการของนักเรียน ด้วยเทคนิควิธีที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การนิเทศ ที่จัดขึ้นภายใน โรงเรียนโดยความร่วมมือของครูทุกคนในโรงเรียน จึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่ง ของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะให้ช่วยประสบความสำเร็จในการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการ ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดีขึ้น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมมือกัน วางแผนพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ขณะเดียวกันครูก็มีความมั่นใจและภาคภูมิใจที่ประสบ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การจัดการที่ดีเป็นคุณุจน์นำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศที่ ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี

ขอบข่ายของงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

โดยทั่วไปและใน โครงการนิเทศภายใน โรงเรียนของ โรงเรียนในสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แบ่งงานเป็น 6 งานตามภารกิจของผู้บริหาร โรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานธุรการ และการเงินและงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งจากการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน ประถมศึกษาในสังกัดพบว่า การนิเทศของโรงเรียน โดยทั่วไปยังไม่ส่งผลให้ครูสามารถปรับปรุง การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดีขึ้น เพราะการนิเทศมุ่งเน้นไปที่การบริหารภารกิจ โรงเรียนมากกว่าการสอน ดังนั้น การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาจึงได้พัฒนาแนวคิดใน

การพัฒนากระบวนการของโรงเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาครูให้สามารถปรับปรุงกิจกรรมการเรียน การสอนของตนให้ดีขึ้น โดยคาดหวังว่าเมื่อโรงเรียนสามารถพัฒนาระบบการนิเทศอย่างถาวรขึ้น ภายในโรงเรียนได้แล้ว โรงเรียนก็จะประสบผลสำเร็จในการบริหารและใช้หลักสูตรประถมศึกษา หรืออาจกล่าวได้อีกกว่าการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันมุ่งเน้นการสอนของครู จึงได้นำแนวคิดของกลิคแมน (Glickman, 1985 : 145) ที่จัดขอบข่ายงานนิเทศของโรงเรียนไว้ 5 งานดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (Direct Assistance) การวางแผนปฏิบัติงาน การส่งเสริม สนับสนุนทั้งทางด้านวิธีการ เครื่องมือและการประเมินผลให้ครูสามารถจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ให้สอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาความต้องการของ ครูมีการสรุปผลการ ปฏิบัติงาน และกำหนดปฏิทินการนิเทศโดยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
2. การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ (Staff Development) การส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่สอน หลักการและเทคนิคการสอน ความเข้าใจในผู้เรียน มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู มีบุคลิกภาพดี มีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและมีการประเมินผลปฏิบัติงานร่วมกัน
3. การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) การปฏิบัติงานที่เน้น การสร้างหรือพัฒนากลุ่ม โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กับสมาชิก วิธีการ ทำงานโดยยึดวัตถุประสงค์ของกลุ่ม บทบาทของสมาชิก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และ การพัฒนา กระบวนการเรียนการสอน และนิเทศแบบกัลยาณมิตร ติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนและเสริมแรงโดยการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู
4. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครู ในการแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตร ไปใช้ และการประเมินผลการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งท้องถิ่น ชุมชนและสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และ รายงาน สรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research) การส่งเสริม สนับสนุนให้ คำปรึกษาแนะนำแก่ครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน สามารถจัด กิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการ กระบวนการวิจัยที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถใช่งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหา และการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างแรงจูงใจให้ครูเห็นความสำคัญความจำเป็น ของงานวิจัยในชั้นเรียน

ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

การนิเทศเพื่อการพัฒนาครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามเป้าประสงค์ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้นมีขั้นตอนกระบวนการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ . 2546 : 54)

1. ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงสภาพปัจจุบันของสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือเรื่องหนึ่งเรื่องใดแล้วนำมาพิจารณากับข้อมูลที่แสดงภาพปลายทาง หรือสภาพความสำเร็จของงานถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันสอดคล้องกับข้อมูลแสดงความสำเร็จของงานหรือดีกว่าหรือสูงกว่า แสดงว่า มีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข แต่จะต้องมีการเพิ่มความคาดหวังให้พัฒนาต่อไป แต่ถ้าข้อมูลแสดงสภาพปัจจุบันไม่สอดคล้องกับข้อมูลแสดงภาพสำเร็จของงาน หรือค้อยกว่าก็แสดงว่ามีความต้องการจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นการประเมินความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 กำหนดสิ่งที่จะประเมินและองค์ประกอบที่จะประเมิน
- 1.2 กำหนดสภาพความสำเร็จและเกณฑ์ประเมิน
- 1.3 กำหนดแหล่งข้อมูล
- 1.4 กำหนดวิธีการ เครื่องมือ และระยะที่จะเก็บข้อมูล
- 1.5 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.6 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.7 วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ
- 1.8 พิจารณาเปรียบเทียบสารสนเทศแสดงสภาพปัจจุบันกับสภาพความสำเร็จของงานหรือภาพปลายทาง โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไปหรือไม่
- 1.9 เขียนข้อความแสดงสภาพที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
- 1.10 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและนำเสนอให้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงอยู่เสมอ

2. ด้านการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาหมายถึง การวิเคราะห์ผลหรือข้อมูลที่ได้รับจากการประเมิน และองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จของงานเพื่อประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนาและประเมินแนวทางเลือกที่จะพัฒนา การเลือกจุดที่พัฒนาให้เหมาะสมทำให้การนิเทศของโรงเรียนมีโอกาสและประสบความสำเร็จได้จุดที่จะพัฒนาอาจพิจารณาในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 2.1 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
- 2.2 เจตคติต่อวิชาชีพ
- 2.3 ค่านิยมในการพัฒนาตนเอง
- 2.4 ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 2.5 ความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักเรียน

3. ด้านการหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา เป็นการพิจารณาเลือกยุทธศาสตร์ที่จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้มีความเป็นไปได้ หรือมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุดโดยคำนึงถึงจุดที่จะพัฒนา หรือข้อจำกัดของหน่วยงาน การหาแนวทางเลือกเพื่อการพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 รวบรวมข้อมูลแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ในการพัฒนา
- 3.2 พิจารณาแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ในการพัฒนา
- 3.3 พิจารณาข้อดีข้อเสียของแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้
- 3.4 เลือกแนวพัฒนาที่เหมาะสมที่สุดที่จะให้บรรลุความต้องการ

4. ด้านการลงมือปฏิบัติ เป็นการนำยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้มาลำดับขั้นตอนการดำเนินการและกำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการ
- 4.2 กำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินการ ซึ่งได้แก่ งบประมาณ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น
- 4.3 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ
- 4.4 วางแผนติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 4.5 จัดทำแผนนิเทศโรงเรียน
- 4.6 ประชุมชี้แจงและมอบหมายงานให้ตรงตามความสามารถของผู้นิเทศ
- 4.7 ผู้นิเทศจัดทำปฏิทินนิเทศและประสานปฏิทินนิเทศกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 4.8 ผู้นิเทศจัดกิจกรรมนิเทศตามแผนนิเทศที่ได้รับมอบหมายตามปฏิทินนิเทศที่

กำหนดไว้

4.9 ผู้นิเทศบันทึกการนิเทศตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และรายงานผลการนิเทศให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ

5. ด้านการติดตามประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านการดำเนินการนิเทศและผลที่ได้ระหว่างดำเนินการ เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการตามแผนนิเทศข้อมูลได้นำไปเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของแผนนิเทศ หากพบว่าไม่เป็นตามสภาพความสำเร็จ

ที่กำหนดไว้ก็ต้องพิจารณาว่ามีข้อบกพร่องตรงไหน อย่างไร และหาวิธีพัฒนาให้ดีขึ้น หรือหากพบว่าการดำเนินการตามแผนนิเทศบรรลุผลที่คาดหวังไว้ แต่จากการดำเนินการพบว่ามีวิธีการที่ดีกว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าก็อาจพัฒนาปรับปรุงได้ดีขึ้นอีกได้

บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศ เป็นประเด็นที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือประสบกับความล้มเหลว ผู้บริหารมีส่วนรับผิดชอบอย่างสูงยิ่งในลำดับแรก นักวิชาการ ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศ ดังนี้

กิตติมา ปรีดีติลล (2542 : 307) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีบทบาทต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

1. สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการนิเทศภายในอย่างจริงจังและจริงจังใจการส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูเห็นความสำคัญและมีความมั่นใจในการนิเทศภายในโรงเรียน ถือว่าเป็นโครงการของโรงเรียนที่มีความต่อเนื่อง และถือเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ศึกษาของครูทุกโอกาส ให้คำแนะนำชี้แหล่งวิชาการให้แก่ครูช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และด้านบริการ เช่น ประชุมนิเทศครูใหม่ จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน สังเกตการณ์สอนในชั้น การเยี่ยมชมชั้นเรียนอื่น ๆ การสาธิต การสอน การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล เป็นต้น
3. บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุก ๆ ด้าน การบริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุก ๆ ด้าน เช่น การจัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครู วารสาร และบริการอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือครูก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ
4. ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเช่น ทำหน้าที่ประเมินผลการเรียนการสอนการประเมินผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เป็นต้น
5. สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเช่น ความพอใจงานที่ทำความสะดวกสบายปลอดภัยในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการวาง โครงการและนโยบายต่าง ๆ ของสถานศึกษา ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญและเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น จัดให้มีการบริการต่าง ๆ คู่มือครู การศึกษาค้น การอบรม ฯลฯ ตามที่ครูต้องการ

สำหรับบทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในอย่างเป็นทางการเป็นระบบเพื่อให้การพัฒนาภายในโรงเรียนนั้น สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 59) ได้สรุปไว้ ดังนี้

1. ศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบนิเทศของโรงเรียน
2. สร้างความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องพัฒนานักเรียนให้มีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามวัยและตามศักยภาพ และพัฒนาตนเองให้แก่คณะครูในโรงเรียน
3. จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการระบบนิเทศของโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลหลักในการดำเนินการ
4. ให้ความรู้ ให้คำแนะนำแก่บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศในโรงเรียน
5. ร่วมดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศของโรงเรียนกับคณะผู้นิเทศในโรงเรียน
6. ติดตามประเมินผลดำเนินการร่วมกับคณะครูในโรงเรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับแก่คณะครูในโรงเรียนให้เห็นความก้าวหน้าของตน
7. เผยแพร่ความสำเร็จของคณะครูในโรงเรียน ให้การเสริมแรง ให้การยกย่องเพื่อให้เกิดขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญมากบุคลากรในโรงเรียนทุกคนต้องปฏิบัติงานประสานกันอย่างเป็นระบบ สม่่าเสมอและต่อเนื่อง และผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งในโรงเรียนเป็นสำคัญ นอกจากนั้นผู้บริหารยังเป็นบุคคลที่ช่วยผลักดัน ส่งเสริมให้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียนอันเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในนั้น ได้มีการศึกษาหลายท่านได้ทำการวิจัยไว้ซึ่งจะนำเสนอ ดังต่อไปนี้

ขรรจง สีหไตร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการนิเทศการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่าข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดหนองคายมีความต้องการนิเทศการศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตร และพบว่า ข้าราชการครูทุกระดับ มีความต้องการนิเทศภายในในด้านต่าง ๆ เหมือนกัน โดยไม่แตกต่างกัน

ยอดทอง จันทวาลย์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน และปัญหาตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสังขละบุรี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรธานี พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สรุปผลได้ดังนี้ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูล ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การประเมินความต้องการของครู ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและการกำหนดทางเลือก ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือการปฏิบัติวางแผน ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การประสานแผนงาน ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนาวิธีการ ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ เทคนิควิธีการนิเทศ ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การสร้างสื่อ เครื่องมือดำเนินการปฏิบัติการณ์นิเทศ และขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการณ์นิเทศ ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ การดำเนินการนิเทศ ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การเตรียมการก่อนปฏิบัติการณ์นิเทศ

อดุลย์ สุชีรัมย์ (2544 : บทคัดย่อ) การศึกษาการตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครู แบ่งตามเพศมีความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ ด้านกระบวนการนิเทศ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมี ด้านนโยบายและการติดตามส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงาน ด้านบรรยากาศในการนิเทศ นอกจากนั้นผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ คือกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย ซึ่งมีความตระหนักมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานมาก

สุเมธ ปัตตานี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการนิเทศภายในตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนใน โรงเรียนประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการนิเทศภายใน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนใน โรงเรียนประถมศึกษา มีทัศนะต่อบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการนิเทศภายใน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน เสนอปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการนิเทศภายใน ดังนี้ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ขั้นตอน วิธีการ กระบวนการในการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการการวางแผนและกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อ และเครื่องมือนิเทศและ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลและรายงานผลขาดงบประมาณ ผู้บริหาร ไม่มีเวลาปฏิบัติการณ์นิเทศภายในครูไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน เป็นต้น

ประวิทย์ จิตเสนาะ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 10 โดยผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษานิเทศก์กระทรวงศึกษาธิการของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่า การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพครูมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ พบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน คือระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ธนะชัย อยู่มั่น (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง โดยภาพรวมและแต่ละขั้นตอนการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน ผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนส่วนใหญ่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนอยู่ในระดับดี กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านผู้เรียนกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศ มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ขั้นตอนการสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศ มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศ มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านผู้เรียนกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ถนอม ปงใจ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาารูปแบบการเทศภายใน สำหรับโรงเรียนบ้านหนองเต่าสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า การจัดรูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนบ้านหนองเต่า คือการดำเนินการนิเทศตรงตามปฏิทินที่วางไว้มีการประชุมชี้แจงกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษามีคำสั่งมอบหมายงานในด้านการนิเทศภายในอย่างชัดเจนการรายงานความก้าวหน้าของการนิเทศภายในแต่ละรูปแบบและมีการสรุปผลการนิเทศภายในทุกครั้ง

ศิวากร นันโท (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายใน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2 ; กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง โรงเรียนวัดศรีภวังค์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายใน โรงเรียนขนาดเล็กตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้นิเทศ และครูผู้รับการนิเทศได้รูปแบบการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายใน ได้แก่กำหนด โครงสร้าง การนิเทศภายใน กำหนดบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน 2) วางแผนการนิเทศภายใน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา การกำหนดกิจกรรมการวางแผนการนิเทศภายใน โรงเรียน การจัดทำโครงการนิเทศภายใน โรงเรียน 3) ปฏิบัติการนิเทศภายใน ได้แก่ การเตรียมการก่อนการนิเทศการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน การควบคุมการปฏิบัติการนิเทศ การสร้างขวัญกำลังใจ 4) ประเมินผลการนิเทศภายใน ได้แก่ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการนิเทศภายในและการสรุปผลการดำเนินการเพื่อการปรับปรุง ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายใน พบว่า สามารถปฏิบัติได้ในสถานการณ์จริงของโรงเรียนขนาดเล็กและผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายใน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการวิจัยภายในประเทศสรุปได้ว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศภายในดำเนินการได้น้อยประสบปัญหาและอุปสรรคผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญในการนิเทศภายใน ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามความมุ่งหมายและหลักการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน โรงเรียน

ดังนี้

ลี (Lee . 1974 : 4134-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องหน้าที่ทางการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่ ในโรงเรียนทางภาคใต้ของรัฐนิวเม็กซิโกซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นแรงผลักดันให้มีการปรับปรุง โครงการนิเทศการศึกษาโดยศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่นิเทศของครูใหญ่และครูภายใน โรงเรียนได้กำหนดตัวแปรเกี่ยวกับเพศคุณวุฒิตำแหน่งอายุราชการและระดับโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ระดับความรู้ขั้นพื้นฐานของครูไม่ทำให้ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม ทางการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่แตกต่างกันอายุราชการของครูไม่ทำให้ครูมีความเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่แตกต่างกันตำแหน่งของครูไม่ทำให้ครูมีความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่แตกต่างกันครูเพศหญิงและครูเพศชายมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการนิเทศของครูใหญ่แตกต่างกันครูประถมศึกษาให้ความสำคัญ ต่อความสัมพันธ์ระหว่างครูภายในโรงเรียนมากกว่ามัธยมศึกษาแต่ครูมัธยมศึกษาให้ความสำคัญ ต่อความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมากกว่าครูประถมศึกษา

เรวิส (Rewis . 1973 : 1324) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษากิจกรรมการรับรู้ด้านกิจกรรม การนิเทศของครูในรัฐจอร์เจียผลการวิจัย พบว่า ครูต้องการให้มีการนิเทศมากกว่าที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบันครูต้องการนิเทศแบบให้ความช่วยเหลือมากกว่าการควบคุมกล่าวคือผู้นิเทศ ต้องเป็นผู้แนะนำด้านหลักสูตรการสอนให้คำปรึกษาและช่วยปรับปรุงมนุษยสัมพันธ์ ครูต้องการให้มีการนิเทศที่มุ่งเสริมมนุษยสัมพันธ์การนิเทศให้ด้านการแนะนำความก้าวหน้า ในอาชีพครูมีน้อยกว่าด้านอื่นๆสิ่งที่ทำให้ความต้องการแตกต่างกันคือสถานภาพของครู ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์การสอนและครูระดับประถมศึกษามีความต้องการการนิเทศ มากกว่าครูมัธยมศึกษา

คิว (Dew . 1994 : 2815) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาททาง ความรู้ในกระบวนการนิเทศจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นการศึกษาทัศนะของครูเกี่ยวกับความรู้ใน การนิเทศการสอน โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ใน โรงเรียนนอกเมืองรัฐ เมิร์แลนด์จำนวน 120 คนผลการวิจัย พบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนและมีวุฒิทาง การศึกษาเห็นว่าความรู้ในการนิเทศการสอนเป็นสิ่งจำเป็นของครูเกี่ยวกับความรู้ทางด้าน การนิเทศการสอนมีความจำเป็นและมีการเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากวิธีการปฏิบัติการนิเทศความรู้ และการนิเทศมีความจำเป็นครูที่มีวุฒิสถาวิชาต่างๆและสำเร็จการศึกษาจากสาขานั้นๆมีความเห็น ว่าศึกษานิเทศก์ควรมีความรู้ในการพัฒนาเด็กพอ ๆ กับความรู้ในเนื้อหาการนิเทศการสอนและครูที่ มีประสบการณ์เห็นว่าศึกษานิเทศก์ควรมีความรู้ในเรื่องที่นิเทศคนที่เป็นครูใหม่ต้องมีความสามารถ ในการปกครองชั้นเรียนซึ่งสิ่งนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

มูรานกิ (Murangi .1996 : 2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศการสอนในนามิเบีย ต่อการศึกษาของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาและการยอมรับในการนิเทศการสอนจุดหมายของการศึกษาเป็นการตัดสินใจการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในนามิเบียและความสัมพันธ์ของครูในการพัฒนาผลการศึกษาทำให้เข้าใจเรื่องทฤษฎีการปฏิบัติการนิเทศการสอนและพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับครูและศึกษานิเทศก์ผลการวิจัย พบว่า การยอมรับในการนิเทศการสอนของครูได้รับการยอมรับน้อยครูไม่ได้รับการนิเทศจุดมุ่งหมายหลักสำคัญที่สุดสำหรับครู คือการได้ร่วมแสดงความคิดเห็นครูมีความรู้สึกต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะเทคนิคการนิเทศการสอนครูและศึกษานิเทศก์รู้สึกว่าการนิเทศมีความจำเป็นแนวคิดในการศึกษาและบทบาทในการนิเทศในนามิเบียทำให้แรงจูงใจของครูมีการยอมรับในการเรียนรู้และพัฒนาการกระทำมีผลต่อความเป็นอยู่ในอาชีพครูการนิเทศการสอนในนามิเบียมีการปรับเปลี่ยนด้านปรัชญาสมัยก่อนมีนโยบายควบคุมครูซึ่งปัจจุบันเป็นแบบประชาธิปไตยการนิเทศเป็นความต้องการปฏิรูปการศึกษาการนิเทศจะเป็นส่วนช่วยปรับปรุงการศึกษาศึกษานิเทศก์เป็นผู้คอยแนะนำเสนอแนวคิดใหม่รวมทั้งประเมินผลการทำงานของครูด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศพอสรุปได้ว่าการนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่การดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนักยังมีปัญหาอุปสรรคอีกหลายอย่างซึ่งได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้รับการนิเทศการขาดงบประมาณสนับสนุนขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศตลอดจนขาดการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามขั้นตอนฉะนั้นการศึกษาค้นคว้าการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการนิเทศภายในสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการสอนของตนตามเป้าหมายของหลักสูตร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนทำให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพอันจะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมของประเทศต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารและครูจาก โรงเรียน 202 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 238คน และครูจำนวน 2,248 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 148 คน และครูจำนวน 331 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 479 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ขั้นตอนการสุ่มมีรายละเอียดดังนี้

2.1 จำแนกโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยกระจายไปตามอำเภอต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย 4 อำเภอเป็นกลุ่มย่อยในลักษณะแบบกลุ่ม (Cluster)

2.2 แบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ ผู้บริหาร และครู ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยในลักษณะชั้นภูมิ (Strata)

2.3 แบ่งประชากรตามข้อ 2.2 เป็นกลุ่มย่อยตามขนาด โรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มย่อยในลักษณะชั้นภูมิ

2.4 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้กระจายไปตามอำเภอ/ขนาดโรงเรียน ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงไว้ในตาราง 3.1-3.2 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดโรงเรียนและอำเภอ

อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	ประชากร							
		ผู้บริหาร				ครูผู้สอน			
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
เมืองบุรีรัมย์	95	39	36	40	115	248	404	470	1122
บ้านด่าน	16	5	9	4	18	25	118	38	181
ลำปลายมาศ	74	37	28	18	83	213	325	207	745
ชำนิ	17	3	9	10	22	17	86	97	200
รวม	202	84	82	72	238	503	933	812	2248

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและอำเภอ

อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง							
		ผู้บริหาร				ครูผู้สอน			
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
เมืองบุรีรัมย์	95	24	22	25	71	36	60	69	165
บ้านด่าน	16	3	6	2	11	4	17	6	27
ลำปลายมาศ	74	23	18	11	52	48	31	31	110
ชำนิ	17	2	6	6	14	3	12	14	29
รวม	202	52	52	44	148	74	137	120	331

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดเนื้อหาตามกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

คะแนน 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย ที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2 กำหนดกรอบแนวความคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ

2.3 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.4 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไข

ข้อบกพร่องต่าง ๆ

2.5 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่

ครอบคลุมและตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัยเป็นการความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.5.1 นายกนก มีดี วุฒิการศึกษา ค.ม. สาขาการบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการ
โรงเรียนบ้านเสม็ด โลกตาล ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.5.2 นายฉัฐนันท์ ปราบริปู วุฒิการศึกษา ค.ม. สาขาการบริหารการศึกษา
รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเสม็ด โลกตาล ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.5.3 นางวรรณภา อุบลตา วุฒิการศึกษา ค.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเสม็ด โลกตาล ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัย

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง แก้ไข แล้วเสนอให้
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ (Try Out)
กับผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นผู้บริหาร จำนวน 15 คน และครู จำนวน 15 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

2.8 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา
(Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.890

2.9 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน คือ

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ส่งถึงผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 แจ้งโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือจาก
กลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อแจกจ่ายและกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน
4. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองทุกโรงเรียน เพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนผลปรากฏว่า
แบบสอบถามจำนวน 479 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 479 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดการกระทำข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์หาค่าที่

ต้องการ ดังนี้

4.1 เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Sample t-test กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 ข้อเสนอแนะที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดประเด็นข้อความเข้าด้วยกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร(ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ .2542 : 304)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
 N แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ .2542 : 310)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิธีหาค่าส่วนวิกฤต t เป็นรายข้อตามวิธีการของ t -test โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 260)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ \bar{X}_H แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
 \bar{X}_L แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 S_H^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
 S_L^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง หรือกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i^2 แทน คะแนนของความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระกัน (Independent Sample)

โดยใช้ t-test ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 322)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance)

ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงความถี่
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ หรือในแต่ละข้อตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}$$

เมื่อ	K	แทน	จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
	F^*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง
	MS_{within}	แทน	ค่า Mean square within group ที่คำนวณไว้แล้ว
	n_1, n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	479	100.00
1. สถานภาพตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	148	30.90
ครู	331	69.10
2. ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
ขนาดเล็ก	126	26.30
ขนาดกลาง	189	39.50
ขนาดใหญ่	164	34.20

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 479 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 148 คน (ร้อยละ 30.90) และครูจำนวน 331 คน (ร้อยละ 69.10) เมื่อจำแนกตามขนาด โรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 189 คน (ร้อยละ 39.50) รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ 164 คน (ร้อยละ 34.20)

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 แสดงในตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายใน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1	ด้านการสนับสนุนส่งเสริม	4.43	0.26	มาก	1
2	ด้านการให้คำแนะนำ	4.42	0.27	มาก	2
3	ด้านการอำนวยความสะดวก	4.36	0.24	มาก	5
4	ด้านการประเมินผล	4.39	0.25	มาก	4
5	ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	4.41	0.26	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.40	0.25	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการสนับสนุนส่งเสริม ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมาคือ ด้านการให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.36$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการสนับสนุนส่งเสริมโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนด้านการสนับสนุนส่งเสริม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1	สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีการชี้แจงแนะนำ ให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศภายใน	4.84	0.37	มากที่สุด	1
2	สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีโครงการการนิเทศภายใน ให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการการนิเทศภายใน	4.24	0.43	มาก	12
3	สนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย เกี่ยวกับการนิเทศภายใน	4.42	0.58	มาก	7
4	สนับสนุนส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับครูในการปรับปรุงกิจกรรม ในการนิเทศภายในให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	4.37	0.61	มาก	9
5	สนับสนุนส่งเสริมให้มีการ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักการการนิเทศภายใน และ ความสำคัญของการนิเทศภายใน	4.47	0.62	มาก	3
6	สนับสนุนส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียนโดยสม่ำเสมอ	4.51	0.69	มากที่สุด	2
7	สนับสนุน ส่งเสริม ให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการนิเทศภายใน	4.46	0.64	มาก	4

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสนับสนุนส่งเสริม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
8	สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำให้คณะครูได้ ศึกษางานวิจัยทางการศึกษาในการนิเทศ ภายใน	4.43	0.61	มาก	6
9	สนับสนุนส่งเสริมให้คณะครูมี โอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น ใน การ ปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรค ในการนิเทศภายใน	4.44	0.70	มาก	5
10	สนับสนุนส่งเสริมและเปิด โอกาส ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ภายใน	4.40	0.70	มาก	8
11	สนับสนุน ส่งเสริม ในการส่งครูเข้ารับ การอบรมสัมมนาตามความต้องการของ ครู	4.30	0.67	มาก	11
12	สนับสนุน ส่งเสริม ให้ครูได้ศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติมในการนิเทศภายในอยู่ เสมอ	4.35	0.69	มาก	10
รวมเฉลี่ย		4.43	0.26	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของ โรงเรียน ด้านการสนับสนุนส่งเสริม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 และข้อ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีการชี้แจง แนะนำ ให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.84$) รองลงมาคือ ข้อ 6สนับสนุนส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ

ข้อ 2 สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีโครงการการนิเทศภายใน ให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.24$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการให้คำแนะนำโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการให้คำแนะนำ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
13	แนะนำให้คณะครูได้เข้าใจจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างของงานวิชาการต่าง ๆ	4.35	0.69	มาก	7
14	แนะนำให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา ให้แก่คณะครู	4.38	0.68	มาก	5
15	แนะนำ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.72	0.45	มากที่สุด	1
16	มีความรู้และความสามารถในการให้คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมงาน	4.34	0.69	มาก	8
17	มีการแนะนำ จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.37	0.57	มาก	6
18	มีการนิเทศภายในด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล	4.33	0.56	มาก	9
19	มีการแนะนำ การเขียนชั้นเรียน การสาคิต การสอน	4.41	0.59	มาก	4
20	มีการปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อแนะนำข้อมูล	4.47	0.65	มาก	2
21	มีการจัดบริการให้คำแนะนำต่าง ๆ เช่นคู่มือครู	4.42	0.61	มาก	3
	รวมเฉลี่ย	4.42	0.27	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการให้คำแนะนำโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 15 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 15 แนะนำ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.72$) รองลงมาคือข้อ 20 มีการประชุมนิเทศครูใหม่ เพื่อแนะนำข้อมูล ($\bar{X} = 4.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 18 มีการนิเทศภายในด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.33$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการอำนวยความสะดวกโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
22	มีการสำรวจความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน จากคณะครู โดยวิธีต่าง ๆ	4.23	0.42	มาก	8
23	มีการจัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครูวารสารให้แก่ครูอย่างสม่ำเสมอ	4.37	0.57	มาก	5
24	มีการอำนวยความสะดวกให้ครูในการผลิตสื่อและงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง	4.36	0.57	มาก	6
25	จัดหาและส่งเสริมให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้	4.42	0.61	มาก	3
26	มีการจัดหาเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	4.48	0.66	มาก	2
27	จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่คณะครู	4.23	0.42	มาก	8

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
28	มีการส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาตามความต้องการของครู	4.61	0.49	มากที่สุด	1
29	จัดให้ครูได้สอน ได้ทำงานตามความรู้ ความสามารถ	4.19	0.39	มาก	10
30	ให้ความสำคัญและให้เกียรติแก่ครูทุก คน อย่างเท่าเทียมกัน	4.42	0.55	มาก	3
31	จัดให้ครูได้ ศึกษาต่อ และฝึกอบรม ตาม ความต้องการของครู	4.36	0.59	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.36	0.243		

จากตาราง 4.5 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการอำนวยความสะดวกพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 28 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 28 มีการส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาตามความต้องการ ของครู ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือข้อ 26 มีการจัดหา เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.48$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 29 จัดให้ครูได้สอน ได้ทำงานตามความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.19$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการประเมินผลโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการประเมินผล	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
32	ชี้แจง แนะนำ ควบคุมดูแล ให้ครูดำเนินการ วัดผล ประเมินผล ในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	4.24	0.43	มาก	6
33	จัดให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล ประเมินผล การเรียนในแต่ละกลุ่ม ประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ	4.36	0.57	มาก	4
34	จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการเรียน การสร้างข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ และพิจารณาปัญหา ที่เกิดจากการวัดผล ประเมินผล	4.36	0.60	มาก	4
35	ควบคุมติดตามผลการสอนของครูให้ดำเนินการสอนตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	4.44	0.60	มาก	2
36	ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูรู้จักประเมินผลงาน ของตนเอง	4.73	0.44	มากที่สุด	1
37	สนับสนุนให้ครูนำผลงานการวิจัยมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ของตนเอง	4.24	0.43	มาก	6
38	ประเมินผลการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้ง เสนอผลการประเมินให้ครูผู้สอน ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.38	0.57	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.39	0.25	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการประเมินผลพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 36 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 36 ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูรู้จักประเมินผลงาน ของตนเอง ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมาคือ ข้อ 35 ควบคุมติดตามผลการสอนของครูให้ดำเนินการสอนตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.44$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 32ชี้แจง แนะนำ ควบคุมดูแล ให้ครูดำเนินการ วัตถุประสงค์ ประเมินผล ในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอข้อ 37 สนับสนุนให้ครูนำผลงานการวิจัยมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง ($\bar{X} = 4.24$)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์เขต 1 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
39	ปฏิบัติตนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างถูกต้อง เป็นธรรมโดยเท่าเทียมกันทุกคน	4.42	0.61	มาก	3
40	ยอมรับฟังความคิดเห็นในการแก้ปัญหา และตัดสินใจบนพื้นฐานของความถูกต้อง	4.23	0.42	มาก	11
41	เอาใจใส่ในการจัดหาสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครูใน โรงเรียน โดยเท่าเทียมกัน	4.37	0.57	มาก	8
42	ยกย่อง ชมเชย ผู้ทำความดีตามความ เหมาะสม	4.36	0.57	มาก	9
43	ส่งเสริมและให้กำลังใจ ต่อผู้ร่วมงาน	4.40	0.61	มาก	4
44	มีจิตใจกว้างขวาง โอบอ้อมอารีต่อ ผู้ร่วมงาน	4.39	0.60	มาก	6
45	รัก และห่วงใยผู้ร่วมงาน	4.66	0.47	มากที่สุด	2

ตาราง 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
46	มองโลกในแง่ดี มีความเห็นอกเห็นใจ ผู้ร่วมงาน	4.38	0.59	มาก	7
47	มีอัธยาศัยที่ดี เข้ากับคน ได้ง่าย	4.22	0.42	มาก	12
48	มีความเข้าใจในธรรมชาติของคน	4.36	0.57	มาก	9
49	ยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม	4.80	0.40	มากที่สุด	1
50	มีความสะอาดปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	4.42	0.60	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.41	0.26	มาก	

จากตาราง 4.7 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 45 และข้อ 49 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 49 ยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาคือ ข้อ 45 รักและห่วงใยผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.66$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 47 มีอัธยาศัยที่ดี เข้ากับคน ได้ง่าย ($\bar{X} = 4.22$)

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายใน	ผู้บริหาร			อันดับที่
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
1	ด้านการสนับสนุนส่งเสริม	4.52	0.17	มากที่สุด	1
2	ด้านการให้คำแนะนำ	4.48	0.21	มาก	2
3	ด้านการอำนวยความสะดวก	4.44	0.21	มาก	3
4	ด้านการประเมินผล	4.43	0.23	มาก	4
5	ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	4.37	0.22	มาก	5
รวมเฉลี่ย		4.45	0.21	มาก	

จากตาราง 4.8 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสนับสนุนส่งเสริมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนส่งเสริม ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ ด้านการให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 4.48$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ($\bar{X} = 4.37$)

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการสนับสนุนส่งเสริมโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนด้านการสนับสนุนส่งเสริม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1	สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีการชี้แจงแนะนำ ให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศภายใน	4.76	0.43	มากที่สุด	2
2	สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีโครงการการนิเทศภายใน ให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการการนิเทศภายใน	4.20	0.40	มาก	12
3	สนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย เกี่ยวกับการนิเทศภายใน	4.57	0.50	มากที่สุด	5
4	สนับสนุนส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับครูในการปรับปรุงกิจกรรม ในการนิเทศภายในให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	4.55	0.50	มากที่สุด	7
5	สนับสนุนส่งเสริมให้มีการ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักการการนิเทศภายใน และความสำคัญของการนิเทศภายใน	4.47	0.50	มาก	9
6	สนับสนุนส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียนโดยสม่ำเสมอ	4.79	0.41	มากที่สุด	1
7	สนับสนุน ส่งเสริม ให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการนิเทศภายใน	4.28	0.45	มาก	11

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสนับสนุนส่งเสริม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
8	สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำให้คณะครูได้ ศึกษางานวิจัยทางการศึกษาในการนิเทศ ภายใน	4.65	0.48	มากที่สุด	3
9	สนับสนุนส่งเสริมให้คณะครูมี โอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นในการ ปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรคใน การนิเทศภายใน	4.62	0.49	มากที่สุด	4
10	สนับสนุนส่งเสริมและเปิด โอกาสให้ คณะครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ภายใน	4.56	0.50	มากที่สุด	6
11	สนับสนุน ส่งเสริมในการส่งครูเข้ารับ การอบรมสัมมนา ตามความต้องการ ของครู	4.51	0.50	มากที่สุด	8
12	สนับสนุน ส่งเสริม ให้ครูได้ศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติมในการนิเทศภายในอยู่เสมอ	4.32	0.47	มาก	10
	รวมเฉลี่ย	4.52	0.17	มากที่สุด	

จากตาราง 4.9 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการสนับสนุนส่งเสริม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2 ข้อ 5 ข้อ 7 และข้อ 12 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6 สนับสนุนส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมาคือ ข้อ 1 สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีการชี้แจง แนะนำ ให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.76$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 2 สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีโครงการการนิเทศภายใน ให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.20$)

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามูร์รัมย์เขต 1 ด้านการให้คำแนะนำโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการให้คำแนะนำ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
13	แนะนำให้คณะครูได้เข้าใจจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างของงานวิชาการต่าง ๆ	4.32	0.47	มาก	7
14	แนะนำให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา ให้แก่คณะครู	4.49	0.50	มาก	5
15	แนะนำ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.68	0.47	มากที่สุด	2
16	มีความรู้และความสามารถในการให้คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมงาน	4.31	0.46	มาก	8
17	มีการแนะนำ จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.56	0.50	มากที่สุด	3
18	มีการนิเทศภายในด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล	4.51	0.50	มาก	4
19	มีการแนะนำ การเยี่ยมชมชั้นเรียน การสาธิต การสอน	4.43	0.50	มาก	6
20	มีการปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อแนะนำข้อมูล	4.74	0.44	มากที่สุด	1
21	มีการจัดบริการให้คำแนะนำต่าง ๆ เช่น คู่มือครู	4.28	0.45	มาก	9
	รวมเฉลี่ย	4.48	0.21	มาก	

จากตาราง 4.10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการให้คำแนะนำโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 15 ข้อ 17 และข้อ 20 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 20 มีการปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อแนะนำข้อมูล ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ ข้อ 15 แนะนำ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.68$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 21 มีการจัดบริการให้คำแนะนำต่าง ๆ เช่น คู่มือครู ($\bar{X} = 4.28$)

ตาราง 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการอำนวยความสะดวกโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
22	มีการสำรวจความต้องการด้านการจัดการ เรียนการสอน จากคณะครู โดยวิธีต่าง ๆ	4.16	0.36	มาก	9
23	มีการจัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครู วารสารให้แก่ครูอย่างสม่ำเสมอ	4.53	0.50	มากที่สุด	5
24	มีการอำนวยความสะดวกให้ครูในการ ผลิตสื่อและงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง	4.51	0.50	มากที่สุด	6
25	จัดหาและส่งเสริมให้คณะครูนำ นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้	4.41	0.49	มาก	7
26	มีการจัดหา เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อ ต่าง ๆ ให้ครู ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ เสมอ	4.72	0.45	มากที่สุด	1
27	จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถให้แก่คณะครู	4.16	0.37	มาก	9

ตาราง 4.11 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
28	มีการส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาตามความต้องการ ของครู	4.61	0.49	มากที่สุด	2
29	จัดให้ครูได้สอน ได้ทำงานตามความรู้ ความสามารถ	4.20	0.40	มาก	8
30	ให้ความสำคัญและให้เกียรติแก่ ครูทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน	4.57	0.50	มากที่สุด	3
31	จัดให้ครูได้ ศึกษาต่อ และฝึกอบรม ตาม ความต้องการของครู	4.55	0.50	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย		4.44	0.21	มาก	

จากตาราง 4.11 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการอำนวยความสะดวกพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 22 ข้อ 25 ข้อ 27 และข้อ 29 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 26 มีการจัดหาเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ให้ครู ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.72$) รองลงมาคือ ข้อ 28 มีการส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาตามความต้องการ ของครู ($\bar{X} = 4.61$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 22 มีการสำรวจความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน จากคณะครูโดยวิธีต่าง ๆ ข้อ 27 จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่คณะครู ($\bar{X} = 4.16$)

ตาราง 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการประเมินผลโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผล	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
32	ชี้แจง แนะนำ ควบคุมดูแล ให้ครู ดำเนินการ วัดผล ประเมินผล ในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	4.20	0.40	มาก	6
33	จัดให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการ วัดผล ประเมินผล การเรียนในแต่ละกลุ่ม ประสบการณ์อย่างเพียงพอ	4.49	0.50	มาก	4
34	จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการ เรียน การสร้างข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ และพิจารณาปัญหา ที่เกิดจากการวัดผล ประเมินผล	4.53	0.50	มาก	3
35	ควบคุมติดตามผลการสอนของครูให้ ดำเนินการสอนตาม วัตถุประสงค์ของ หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.49	มาก	5
36	ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูรู้จัก ประเมินผลงาน ของตนเอง	4.59	0.49	มาก	1
37	สนับสนุนให้ครูนำผลงานการวิจัยมาใช้ ปรับปรุงการเรียนการสอน ของตนเอง	4.20	0.40	มาก	6
38	ประเมินผลการเรียนการสอนของครู อย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้ง เสนอผลการ ประเมินให้ครูผู้สอน ได้รับทราบอย่าง สม่ำเสมอ	4.56	0.50	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.43	0.23	มาก	

จากตาราง 4.12 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการประเมินผลพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 36 ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูรู้จักประเมินผลงาน ของตนเอง ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมาคือ ข้อ 38 ประเมินผลการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้ง เสนอผลการประเมินให้ครูผู้สอนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.56$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 32 ชี้แจง แนะนำควบคุมดูแล ให้ครูดำเนินการ วัตถุประสงค์ ประเมินผลในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 37 สนับสนุน ให้ครูนำผลงานการวิจัยมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง ($\bar{X} = 4.20$)

ตาราง 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์เขต 1 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
39	ปฏิบัติคนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างถูกต้องเป็นธรรมโดยเท่าเทียมกันทุกคน	4.28	0.45	มาก	7
40	ยอมรับฟังความคิดเห็นในการแก้ปัญหาและตัดสินใจบนพื้นฐานของความถูกต้อง	4.16	0.36	มาก	11
41	เอาใจใส่ในการจัดหาสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครูในโรงเรียนโดยเท่าเทียมกัน	4.53	0.50	มากที่สุด	2
42	ยกย่อง ชมเชย ผู้ทำความดีตามความเหมาะสม	4.51	0.50	มากที่สุด	4
43	ส่งเสริมและให้กำลังใจ ต่อผู้ร่วมงาน	4.40	0.49	มาก	5
44	มีจิตใจกว้างขวาง โอบอ้อมอารีต่อผู้ร่วมงาน	4.27	0.45	มาก	9
45	รัก และห่วงใยผู้ร่วมงาน	4.37	0.48	มาก	6

ตาราง 4.13 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
46	มองโลกในแง่ดี มีความเห็นอกเห็นใจ ผู้ร่วมงาน	4.27	0.45	มาก	9
47	มีอัธยาศัยที่ดี เข้ากับคนได้ง่าย	4.16	0.36	มาก	11
48	มีความเข้าใจในธรรมชาติของคน	4.53	0.50	มากที่สุด	2
49	ยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม	4.63	0.48	มากที่สุด	1
50	มีความสะดวกปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	4.28	0.45	มาก	7
รวมเฉลี่ย		4.37	0.22	มาก	

จากตาราง 4.13 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 41 ข้อ 42 ข้อ 48 และข้อ 49 อยู่ในระดับมากที่สุดส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 49 ยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมาคือ ข้อ 41 เอาใจใส่ในการจัดหาสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครูในโรงเรียน โดยเท่าเทียมกันข้อ 48 มีความเข้าใจในธรรมชาติของคน ($\bar{X} = 4.53$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 40 ขอมริบฟังความคิดเห็นในการแก้ปัญหา และตัดสินใจบนพื้นฐานของความถูกต้องข้อ 47 มีอัธยาศัยที่ดี เข้ากับคนได้ง่าย ($\bar{X} = 4.16$)

ตาราง 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน	ผู้บริหาร			อันดับที่
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
1	ด้านการสนับสนุนส่งเสริม	4.40	0.29	มาก	2
2	ด้านการให้คำแนะนำ	4.40	0.30	มาก	2
3	ด้านการอำนวยความสะดวก	4.33	0.25	มาก	5
4	ด้านการประเมินผล	4.38	0.26	มาก	4
5	ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	4.44	0.28	มาก	1
รวมเฉลี่ย		4.39	0.28	มาก	

จากตาราง 4.14 พบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุนส่งเสริม ($\bar{X} = 4.40$) และ ด้านการให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 4.40$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.33$)

ตาราง 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการสนับสนุนส่งเสริมโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนด้านการสนับสนุนส่งเสริม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1	สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีการชี้แจงแนะนำ ให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศภายใน	4.87	0.33	มากที่สุด	1
2	สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีโครงการการนิเทศภายใน ให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการการนิเทศภายใน	4.27	0.44	มาก	11
3	สนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ิโบายเกี่ยวกับการนิเทศภายใน	4.35	0.60	มาก	6
4	สนับสนุนส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับครูในการปรับปรุงกิจกรรม ในการนิเทศภายในให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	4.29	0.63	มาก	10
5	สนับสนุนส่งเสริมให้มีการ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักการการนิเทศภายใน และความสำคัญของการนิเทศภายใน	4.46	0.67	มาก	3
6	สนับสนุนส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียนโดยสม่ำเสมอ	4.38	0.75	มาก	4
7	สนับสนุน ส่งเสริม ให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการนิเทศภายใน	4.54	0.69	มากที่สุด	2

ตาราง 4.15 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสนับสนุนส่งเสริม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
8	สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำให้คณะครูได้ ศึกษางานวิจัยทางการศึกษาในการนิเทศ ภายใน	4.33	0.63	มาก	8
9	สนับสนุนส่งเสริมให้คณะครูมี โอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น ใน การ ปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรค ในการนิเทศภายใน	4.35	0.76	มาก	6
10	สนับสนุนส่งเสริมและเปิด โอกาส ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ภายใน	4.33	0.76	มาก	8
11	สนับสนุน ส่งเสริม ในการส่งครูเข้ารับ การอบรมสัมมนา ตามความต้องการของ ครู	4.21	0.71	มาก	12
12	สนับสนุน ส่งเสริม ให้ครูได้ศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติมในการนิเทศภายในอยู่ เสมอ	4.37	0.77	มาก	5
รวมเฉลี่ย		4.40	0.29	มาก	

จากตาราง 4.15 พบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับในบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน
ของโรงเรียน ด้านการสนับสนุนส่งเสริม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่า ข้อ 1 และ ข้อ 7 อยู่ในระดับมากที่สุดส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดคือ ข้อ 1 สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีการชี้แจง แนะนำ ให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของ
การนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมาคือ ข้อ 7 สนับสนุน ส่งเสริม ให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ
มาใช้ในการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.54$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 11 สนับสนุน ส่งเสริม
ในการส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนา ตามความต้องการของครู ($\bar{X} = 4.21$)

ตาราง 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการให้คำแนะนำโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการให้คำแนะนำ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
13	แนะนำให้คณะครูได้เข้าใจ จุดมุ่งหมาย หลักการ และ โครงสร้างของงานวิชาการต่าง ๆ	4.37	0.77	มาก	4
14	แนะนำให้คำปรึกษาและเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหา ให้แก่คณะครู	4.34	0.74	มาก	6
15	แนะนำ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครู ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.75	0.44	มากที่สุด	1
16	มีความรู้และความสามารถในการให้ คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมงาน	4.36	0.77	มาก	5
17	มีการแนะนำ จัดประชุมครูก่อนเปิดภาค เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.28	0.57	มาก	8
18	มีการนิเทศภายในด้วยการให้ คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล	4.25	0.57	มาก	9
19	มีการแนะนำ การเยี่ยมชมชั้นเรียน การสาธิต การสอน	4.40	0.63	มาก	3
20	มีการปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อแนะนำ ข้อมูล	4.35	0.69	มาก	7
21	มีการจัดบริการให้คำแนะนำต่าง ๆ เช่น คู่มือครู	4.48	0.66	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.40	0.30	มาก	

จากตาราง 4.16 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการให้คำแนะนำโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 15 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 15 แนะนำให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมาคือ ข้อ 21 มีการจัดบริการให้คำแนะนำต่าง ๆ เช่น คู่มือครู ($\bar{X} = 4.48$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 18 มีการนิเทศภายในด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการอำนวยความสะดวกโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
22	มีการสำรวจความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน จากคณะครู โดยวิธีต่าง ๆ	4.27	0.44	มาก	7
23	มีการจัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครูวารสาร ให้แก่ครูอย่างสม่ำเสมอ	4.30	0.59	มาก	5
24	มีการอำนวยความสะดวกให้ครูในการผลิตสื่อและงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง	4.29	0.58	มาก	6
25	จัดหาและส่งเสริมให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้	4.43	0.66	มาก	2
26	มีการจัดหา เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ให้ครู ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	4.38	0.71	มาก	3
27	จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่คณะครู	4.27	0.44	มาก	7

ตาราง 4.17 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการอำนวยความสะดวก	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
28	มีการส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ตามความต้องการ ของครู	4.61	0.49	มากที่สุด	1
29	จัดให้ครูได้สอน ได้ทำงานตามความรู้ ความสามารถ	4.18	0.39	มาก	10
30	ให้ความสำคัญและให้เกียรติแก่ ครูทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน	4.36	0.57	มาก	4
31	จัดให้ครูได้ ศึกษาต่อ และฝึกอบรม ตาม ความต้องการของครู	4.27	0.61	มาก	7
รวมเฉลี่ย		4.33	0.25	มาก	

จากตาราง 4.17 พบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน
ของโรงเรียน ด้านการอำนวยความสะดวกพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ข้อ 28 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุดคือ ข้อ 28 มีการส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ตามความต้องการ ของครู ($\bar{X} = 4.61$)
รองลงมาคือ ข้อ 25 จัดหาและส่งเสริมให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ ($\bar{X} = 4.53$) ส่วนข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 29 จัดให้ครูได้สอน ได้ทำงานตามความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.18$)

ตาราง 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการประเมินผลโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการประเมินผล	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
32	ชี้แจง แนะนำ ควบคุมดูแล ให้ครู ดำเนินการ วัดผล ประเมินผล ในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	4.27	0.44	มาก	6
33	จัดให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการ วัดผล ประเมินผล การเรียนในแต่ละกลุ่ม ประสบการณ์อย่างเพียงพอ	4.30	0.59	มาก	3
34	จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการ เรียน การสร้างข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ และพิจารณาปัญหาที่เกิดจากการวัดผล ประเมินผล	4.28	0.62	มาก	5
35	ควบคุมติดตามผลการสอนของครูให้ ดำเนินการสอนตาม วัตถุประสงค์ของ หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	4.45	0.64	มาก	2
36	ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูรู้จัก ประเมินผลงาน ของตนเอง	4.79	0.41	มากที่สุด	1
37	สนับสนุนให้ครูนำผลงานการวิจัยมาใช้ ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง	4.25	0.44	มาก	7
38	ประเมินผลการเรียนการสอนของครู อย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้ง เสนอผลการ ประเมินให้ครูผู้สอนได้รับทราบอย่าง สม่ำเสมอ	4.29	0.58	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.38	0.26	มาก	

จากตาราง 4.18 พบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการประเมินผลพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 36 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 36 ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูรู้จักประเมินผลงาน ของตนเอง ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมาคือ ข้อ 35 ควบคุมติดตามผลการสอนของครูให้ดำเนินการสอนตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.45$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 37 สนับสนุนให้ครูนำผลงานการวิจัย มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
39	ปฏิบัติตนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างถูกต้อง เป็นธรรม โดยเท่าเทียมกันทุกคน	4.48	0.66	มาก	4
40	ยอมรับฟังความคิดเห็น ในการแก้ปัญหา และตัดสินใจบนพื้นฐานของความถูกต้อง	4.27	0.44	มาก	11
41	เอาใจใส่ในการจัดหาสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครูใน โรงเรียน โดยเท่าเทียมกัน	4.30	0.59	มาก	8
42	ยกย่อง ชมเชย ผู้ทำความดีตามความ เหมาะสม	4.29	0.58	มาก	9
43	ส่งเสริมและให้กำลังใจ ต่อผู้ร่วมงาน	4.40	0.66	มาก	7
44	มีจิตใจกว้างขวาง โอบอ้อมอารีต่อ ผู้ร่วมงาน	4.45	0.65	มาก	5
45	รัก และห่วงใยผู้ร่วมงาน	4.79	0.40	มากที่สุด	2

ตาราง 4.19 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
46	มองโลกในแง่ดี มีความเห็นอกเห็นใจ ผู้ร่วมงาน	4.42	0.64	มาก	6
47	มีอัธยาศัยที่ดี เข้ากับคนได้ง่าย	4.25	0.43	มาก	12
48	มีความเข้าใจในธรรมชาติของคน	4.28	0.58	มาก	10
49	ยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม	4.87	0.33	มากที่สุด	1
50	มีความสะอาดปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	4.49	0.64	มาก	3
รวมเฉลี่ย		4.44	0.28	มาก	

จากตาราง 4.19 พบว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 45 และ ข้อ 49 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 49 ยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมาคือ ข้อ 45 รัก และห่วงใยผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 47 มีอัธยาศัยที่ดี เข้ากับคนได้ง่าย ($\bar{X} = 4.25$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

ตาราง 4.20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน	ผู้บริหาร		ครู		t
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
1. ด้านการสนับสนุนส่งเสริม	4.52	0.17	4.40	0.29	5.019**
2. ด้านการให้คำแนะนำ	4.48	0.21	4.40	0.30	0.000*
3. ด้านการอำนวยความสะดวก	4.44	0.21	4.33	0.25	4.587*
4. ด้านการประเมินผล	4.43	0.23	4.38	0.26	2.037*
5. ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	4.37	0.22	4.44	0.28	2.930**
รวม	4.45	0.21	4.39	0.28	2.915**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.20 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนส่งเสริมและด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการให้คำแนะนำ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการสนับสนุนส่งเสริม โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการสนับสนุนส่งเสริม	ผู้บริหาร		ครู		t
		\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
1	สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีการชี้แจงแนะนำ ให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการนิเทศภายใน	4.76	0.43	4.87	0.33	3.040**
2	สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีโครงการการนิเทศภายใน ให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนิน โครงการการนิเทศภายใน	4.20	0.40	4.27	0.44	1.647
3	สนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน นโยบาย เกี่ยวกับการนิเทศภายใน	4.57	0.50	4.35	0.60	3.843*
4	สนับสนุนส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับครูในการปรับปรุงกิจกรรมในการนิเทศภายในให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	4.55	0.50	4.29	0.63	4.433*
5	สนับสนุนส่งเสริมให้มีการ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักการ การนิเทศภายใน และ ความสำคัญของการนิเทศภายใน	4.47	0.50	4.46	0.67	0.175
6	สนับสนุนส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียนโดยสม่ำเสมอ	4.79	0.41	4.38	0.75	6.259**
7	สนับสนุน ส่งเสริม ให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการนิเทศภายใน	4.28	0.45	4.54	0.69	4.201**

ตาราง 4.21 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสนับสนุนส่งเสริม	ผู้บริหาร		ครู		t
		\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
8	สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำให้คณะครูได้ ศึกษางานวิจัยทางการศึกษาในการนิเทศ ภายใน	4.65	0.48	4.33	0.63	5.518**
9	สนับสนุนส่งเสริมให้คณะครูมี โอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น ใน การปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรค ในการนิเทศภายใน	4.62	0.49	4.35	0.76	3.953**
10	สนับสนุนส่งเสริมและเปิด โอกาส ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ภายใน	4.56	0.50	4.33	0.76	3.375**
11	สนับสนุน ส่งเสริม ในการส่งครูเข้ารับ การอบรมสัมมนา ตามความต้องการของ ครู	4.51	0.50	4.21	0.71	4.671**
12	สนับสนุน ส่งเสริม ให้ครู ได้ศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติมในการนิเทศภายในอยู่ เสมอ	4.32	0.47	4.37	0.77	0.701
รวมเฉลี่ย		4.52	0.165	4.40	0.29	5.019**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.21 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการ
นิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 จำแนกตาม
สถานภาพตำแหน่ง ด้านการสนับสนุนส่งเสริม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 2 ข้อ 5 และข้อ 12 ไม่แตกต่างกัน ข้อ 3 และข้อ 4

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการให้คำแนะนำโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการให้คำแนะนำ	ผู้บริหาร		ครู		t
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
13	แนะนำให้คณะครูได้เข้าใจจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างของงานวิชาการต่าง ๆ	4.32	0.47	4.37	0.77	0.748
14	แนะนำให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาให้แก่คณะครู	4.49	0.50	4.34	0.74	2.267*
15	แนะนำ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน	4.68	0.47	4.75	0.44	1.598
16	มีความรู้และความสามารถในการให้คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมงาน	4.31	0.46	4.36	0.77	0.716
17	มีการแนะนำ จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.56	0.50	4.28	0.57	5.190**
18	มีการนิเทศภายในด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล	4.51	0.50	4.25	0.57	4.817**
19	มีการแนะนำ การเขียนชั้นเรียน การสาธิต การสอน	4.43	0.50	4.40	0.63	0.577
20	มีการปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อแนะนำข้อมูล	4.74	0.44	4.35	0.69	6.388**

ตาราง 4.22 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการให้คำแนะนำ	ผู้บริหาร		ครู		t
		\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
21	มีการจัดบริการให้คำแนะนำต่าง ๆ เช่น คู่มือครู	4.28	0.45	4.48	0.66	3.452**
	รวมเฉลี่ย	4.48	0.207	4.40	0.30	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.22 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการให้คำแนะนำโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 13 ข้อ 15 ข้อ 16 ข้อ 19 ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ข้อ 14 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.23 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการอำนวยความสะดวกโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการอำนวยความสะดวก	ผู้บริหาร		ครู		t
		\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
22	มีการสำรวจความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน จากคณะครู โดยวิธีต่าง ๆ	4.16	0.36	4.27	0.44	2.661**
23	มีการจัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครูวารสาร ให้แก่ครูอย่างสม่ำเสมอ	4.53	0.50	4.30	0.59	4.290*

ตาราง 4.22 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการอำนวยความสะดวก	ผู้บริหาร		ครู		t
		\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
24	มีการอำนวยความสะดวกให้ครูในการผลิตสื่อและงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง	4.51	0.50	4.29	0.58	4.102**
25	จัดหาและส่งเสริมให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้	4.41	0.49	4.43	0.66	0.338
26	มีการจัดหา เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่างๆ ให้ครู ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	4.72	0.45	4.38	0.71	5.316**
27	จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่คณะครู					
28	มีการส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาตามความต้องการ ของครู	4.61	0.49	4.61	0.49	0.095
29	จัดให้ครูได้สอน ได้ทำงานตามความรู้ความสามารถ	4.20	0.40	4.18	0.39	0.381
30	ให้ความสำคัญและ ให้เกียรติคนแก่ ครูทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน	4.57	0.50	4.36	0.57	3.909**
31	จัดให้ครูได้ ศึกษาต่อ และฝึกอบรมตามความต้องการของครู	4.55	0.50	4.27	0.61	5.017**
	รวมเฉลี่ย	4.44	0.214	4.33	0.25	4.587**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.23 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการอำนวยความสะดวกโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 25 ข้อ 28 ข้อ 29 ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ข้อ 23 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในด้านการประเมินผล	ผู้บริหาร		ครู		t
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
32	ชี้แจง แนะนำ ควบคุมดูแล ให้ครูดำเนินการ วัดผล ประเมินผลในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	4.20	0.40	4.27	0.44	1.647*
33	จัดให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล ประเมินผล การเรียนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์อย่างเพียงพอ	4.49	0.50	4.30	0.59	3.497**
34	จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการเรียน การสร้างข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบและพิจารณาปัญหา ที่เกิดจากการวัดผลประเมินผล	4.53	0.50	4.28	0.62	4.338**
35	ควบคุมติดตามผลการสอนของครูให้ดำเนินการสอนตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.49	4.45	0.64	0.644
36	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูรู้จักประเมินผลงาน ของตนเอง	4.59	0.49	4.79	0.41	4.578**
37	สนับสนุนให้ครูนำผลงานการวิจัยมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง	4.20	0.40	4.25	0.44	1.377

ตาราง 4.24 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผล	ผู้บริหาร		ครู		t
		\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
38	ประเมินผลการเรียนการสอนของครู อย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้ง เสนอผลการประเมินให้ครูผู้สอน ได้รับ ทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.56	0.50	4.29	0.58	4.877**
	รวมเฉลี่ย	4.43	0.230	4.38	0.26	2.037*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.24 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 35 ข้อ 37 ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ข้อ 32 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	ผู้บริหาร		ครู		t
		\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
39	ปฏิบัติตนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่าง ถูกต้องเป็นธรรม โดยเท่าเทียมกันทุกคน	4.28	0.45	4.48	0.66	3.452**

ตาราง 4.25 (ต่อ)

ข้อที่	บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	ผู้บริหาร		ครู		t
		\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
40	ยอมรับฟังความคิดเห็นในการแก้ปัญหา และตัดสินใจบนพื้นฐานของความ ถูกต้อง	4.16	0.36	4.27	0.44	2.661**
41	เอาใจใส่ในการจัดหาสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครูในโรงเรียน โดยเท่าเทียมกัน	4.53	0.50	4.30	0.59	4.290**
42	ยกย่อง ชมเชย ผู้ทำความดีตาม ความเหมาะสม	4.51	0.50	4.29	0.58	4.102**
43	ส่งเสริมและให้กำลังใจ ต่อผู้ร่วมงาน	4.40	0.49	4.40	0.66	0.102
44	มีจิตใจกว้างขวาง โอบอ้อมอารีต่อ ผู้ร่วมงาน	4.27	0.45	4.45	0.65	3.073**
45	รัก และห่วงใยผู้ร่วมงาน	4.37	0.48	4.79	0.40	9.925**
46	มองโลกในแง่ดี มีความเห็นอกเห็นใจ ผู้ร่วมงาน	4.27	0.45	4.42	0.64	2.618**
47	มีอัธยาศัยที่ดี เข้ากับคน ได้ง่าย	4.16	0.36	4.25	0.43	2.331*
48	มีความเข้าใจในธรรมชาติของคน	4.53	0.50	4.28	0.58	4.656**
49	ยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรมที่ดี งาม	4.63	0.48	4.87	0.33	6.405**
50	มีความสะอาดปลอดภัยในการ ปฏิบัติงาน	4.28	0.45	4.49	0.64	3.637**
	รวมเฉลี่ย	4.37	0.216	4.44	0.28	2.930**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.25 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 43 ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ข้อ 47 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.26 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน	ผู้บริหารและครู						F
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
1. ด้านการสนับสนุนส่งเสริม	4.39	0.28	4.33	0.26	4.58	0.18	49.167**
2. ด้านการให้คำแนะนำ	4.38	0.30	4.32	0.27	4.57	0.19	44.699**
3. ด้านการอำนวยความสะดวก	4.36	0.26	4.28	0.19	4.48	0.24	35.484**
4. ด้านการประเมินผล	4.41	0.27	4.29	0.18	4.50	0.26	35.167**
5. ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	4.40	0.26	4.31	0.26	4.56	0.20	48.301**
รวม	4.39	0.27	4.31	0.23	4.54	0.21	42.564**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.26 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วย วิธีการของเชฟเฟ่ ปรากฏดังตาราง 4.26-4.30 ดังนี้

ตาราง 4.27 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร
ในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านการสนับสนุนส่งเสริมเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.39	4.33	4.58
ขนาดเล็ก	4.39	-	.06	0.19*
ขนาดกลาง	4.33	-	-	0.25*
ขนาดใหญ่	4.58	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.27 พบว่า ผู้บริหารและครูใน โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลาง
กับขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการสนับสนุนส่งเสริม แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.28 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร
ในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านการให้คำแนะนำเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.38	4.32	4.57
ขนาดเล็ก	4.38	-	.06	0.19*
ขนาดกลาง	4.32	-	-	0.25*
ขนาดใหญ่	4.57	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.28 พบว่า ผู้บริหารและครูใน โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการให้คำแนะนำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.29 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านการอำนวยความสะดวกเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.36	4.28	4.48
ขนาดเล็ก	4.36	-	.08*	0.12*
ขนาดกลาง	4.28	-	-	0.20*
ขนาดใหญ่	4.48	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.29 พบว่า ผู้บริหารและครูใน โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.30 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร
ในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านการประเมินผลเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.41	4.29	4.50
ขนาดเล็ก	4.41	-	.12*	0.09*
ขนาดกลาง	4.29	-	-	0.21*
ขนาดใหญ่	4.50	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.30 พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง โรงเรียน
ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร
ในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
ด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.31 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร
ในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านการสร้างขวัญและกำลังใจเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.40	4.31	4.56
ขนาดเล็ก	4.40	-	.09*	0.16*
ขนาดกลาง	4.31	-	-	0.25*
ขนาดใหญ่	4.56	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.31 พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

ตาราง 4.32 จำนวนและค่าร้อยละความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรมีเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศที่ชัดเจน และได้มาตรฐาน	31	17.71
2. ผลจากการนิเทศควรเป็นข้อมูลที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	27	15.43
3. การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศต้องตรงต่อเวลา	23	13.14
4. การดำเนินการนิเทศควรให้การนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร	21	12.00
5. ควรมีการวางแผนการนิเทศและมีแผนการนิเทศที่ชัดเจน	17	9.71
6. ควรมีการจัดวางบุคลากรที่มีความชำนาญการในการนิเทศเพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้ข้อมูลในการพัฒนาตนเอง	16	9.14
7. ควร มีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบในการนิเทศภายใน	14	8.00
8. ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านการนิเทศจากหน่วยงานอื่นมาให้ความรู้	14	8.00
9. ควรมีการสรุปข้อมูลย้อนกลับให้ผู้รับการนิเทศได้นำไปปรับปรุงจุดบกพร่องและพัฒนาตนเองต่อไป	12	6.86
รวม	175	100

จากตาราง 4.32 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรมีเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศที่เป็นชัดเจน และได้มาตรฐาน รองลงมาคือ ผลจากการนิเทศควรเป็นข้อมูลที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และ การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศต้องตรงต่อเวลา ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารกับครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วยผู้บริหารและครูจากจำนวน 202 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 แยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 238 คน และ ครูจำนวน 2,248 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542: 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 148 คน และครูจำนวน 331 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 479 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยปรึกษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 50 ข้อ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.890

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Sample t-test กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ้ กำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ.05
5. ข้อเสนอแนะที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยจัดประเด็นข้อความเข้าด้วยกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนส่งเสริมรองลงมาคือ ด้านการให้คำแนะนำส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการอำนวยความสะดวก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนส่งเสริมและด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการให้คำแนะนำ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารกับครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรมีเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศที่เป็นชัดเจน และได้มาตรฐาน รองลงมาคือ ผลจากการนิเทศควรเป็นข้อมูลที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และ การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศต้องตรงต่อเวลา ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 อภิปรายผลดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่

ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร โรงเรียนตระหนักถึงการปฏิรูปการศึกษาให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มี จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข จึงให้ ความสำคัญในการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการนำมาพัฒนา บุคลากร พัฒนางาน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ พิบูลชัย ศรีเข้ม (2553 : 99) ที่ดำเนินการศึกษาสภาพและปัญหา การนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 1 พบว่า สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัด เทศบาล เขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศ ภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีการวางแผนการนิเทศและดำเนินการนิเทศตามแผนงานอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ โดยให้ครู มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเป็นคณะกรรมการการนิเทศ มีการประชุมชี้แจง แนะนำให้เห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน โรงเรียน ทำให้การนิเทศภายใน โรงเรียน ดำเนินการอย่างได้เป็นอย่างคล่องตัว แต่ครูเป็นผู้ที่รับการนิเทศในบางครั้งก็ต้องให้ผู้บริหารเข้ามา รับรู้ถึงปัญหาและให้แนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งบางครั้ง ผู้บริหารก็ไม่สามารถที่จะติดตามงาน ได้ครบทั้งหมด ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับประสงค์ จันทรโก๊ะ (2545: บทคัดย่อ) ได้ ทำการศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า เปรียบเทียบการจัดการนิเทศภายในของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรีระหว่างผู้บริหารและ ครูผู้สอน ในภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งสอดคล้อง กับราตรี ฉวีวงศ์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศ ภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้

อาจเนื่องมาจาก แนวทางการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มีข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติ ที่ผู้บริหารหรือครูผู้สอนในโรงเรียนแต่ละขนาดต้องปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ผู้บริหารในโรงเรียนแต่ละขนาด มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจมีผลทำให้บทบาทในการนิเทศภายในโรงเรียนแต่ละขนาดแตกต่างกันได้ นอกจากนี้ จำนวนบุคลากรในโรงเรียนนั้นมีผลต่อการดำเนินการ โรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรจำนวนมากจึงสามารถบริหารจัดการได้ดีกว่า สอดคล้องกับ นรา ชำรงสุข (2544 :131) ได้ดำเนินการศึกษาความต้องการของครูในการนิเทศภายในจากผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี พบว่าเมื่อเปรียบเทียบบทบาทในการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.01 สอดคล้องกับ เดกิงศักดิ์ จอกถม (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรมีเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศที่ชัดเจน และได้มาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการนิเทศจะแตกต่างกันไปตามกิจกรรมการนิเทศ เครื่องมือที่ดีจะมีลักษณะและรายละเอียดที่เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างครูและผู้นิเทศ การมีเครื่องมือในการประเมินผลการนิเทศที่ดีและชัดเจนจะทำให้ผู้นิเทศสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและให้ความช่วยเหลือครูในการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับ เฉลียว นัยนา (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า แนวทางในการพัฒนาการนิเทศที่สำคัญคือสื่อและเครื่องมือที่ใช้ควรสอดคล้องและชัดเจนกับสภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าต่ำสุดคือ คือ ด้านการอำนวยความสะดวก ดังนั้น ผู้บริหารควรอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เช่น สนับสนุนการผลิตสื่อและงานวิจัยอย่าง

ต่อเนื่องจัดหาหนังสือทางวิชาการ จัดหา เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ และสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาตามความต้องการ

2. จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 1 พบว่าควรมีเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศที่เป็นชัดเจน และได้มาตรฐาน ดังนั้น ก่อนการนิเทศควรมีการจัดทำเครื่องมือที่ชัดเจนและเหมาะสมกับการนิเทศ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในการนิเทศภายในเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเป็นประโยชน์ในการนิเทศภายในต่อไป
2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานการศึกษาว่ามีส่วนในการส่งเสริมการนิเทศภายในอย่างไร โรงเรียนต้องการได้รับการส่งเสริมในด้านไหน เพียงใด เพื่อให้การนิเทศภายในเป็นไปอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาคุณภาพศึกษาได้ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- (2548). ทิศทางการพัฒนาด้าน ICT . กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ .
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.
- เจลิข นัยนา. (2550). กระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 . การศึกษาอิสระ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย .
- ชาญชัย อาจินสมจาร. (2545). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จงเจริญ.
- ชารี มณีศรี. (2548). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศิริบรรณาการ.
- ชุมศักดิ์ อินทรักษ์. (2547). “ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การ”, วารสารศึกษาศาสตร์. 19 (2) : 61-67.
- ณอม ปงใจ. (2550). การพัฒนารูปแบบการเทศภายในสำหรับโรงเรียนบ้านหนองเตาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 . เชียงราย : โรงเรียนบ้านหนองเตาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4.
- ถวัลย์ หงษ์ไทย. (2546). การศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- เถกิงศักดิ์ จอกดม. (2549). การศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระนอง . วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุราษฎร์ธานี .
- ธนะชัย อยู่มนัน. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นรา ชำรงสุข. (2544). การศึกษาความต้องการของครูในการนิเทศภายในจากผู้บริหารสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี .
- นิพนธ์ โรจนภานุรัตน์. (2546). การศึกษาการบริหารงานของผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์
มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2539 ตามทัศนะของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครราชสีมา.
- บันลือ พุกกะวัน. (2545). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2547). ประมวลสาระชุดวิชา การจัดการสถานศึกษา. นนทบุรี :
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประวิทย์ จิตเสนาะ. (2548). การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์
กระทรวงศึกษาธิการของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขตการศึกษา 10.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประสงค์ จันทร์โก๊ะ. (2545). สภาพและปัญหาการจัดการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. บุรีรัมย์ : ฝ่ายเอกสาร
การพิมพ์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
----- (2546). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พนัส หันนาคินทร์. (2546). การบริหารบุคลากรในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : พิมพ์เส.
- พรทิพย์ เดียวพานิชย์กิจ. (2549). การติดตามการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ต้นแบบสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- พรรณภา ดาวตก. (2547). ความพึงพอใจของผู้ปกครองเครือข่ายระบบดูแลนักเรียนที่มีต่อการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิบูลชัย ศรีเข้ม. (2553). การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ภิญโญ สาร. (2546). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : กุรุสภา.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). การวางแผนพัฒนาโรงเรียน หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยรรยง สีหาไทร. (2542). การเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการศึกษาของข้าราชการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยอดทอง จันควัวลัย. (2542). การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานและปัญหาตามกระบวนการนิเทศของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัชณี พรหมพานิช. (2532). ผู้บริหาร : การนิเทศภายใน. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- ราตรี ฉวีวงศ์. (2551). การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน.
- รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์. (2548). การนิเทศภายในโรงเรียนและกลวิธีการนิเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ กุรุสภาลาดพร้าว.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2546). หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชัย นงค์สูงเนิน. (2546). การศึกษาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- วิจิตร ศรีส้าน. (2542). การบริหารหลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.
- วิชัย มีระหันนอก. (2547). การศึกษาทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อการสร้างทีมงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- วิรวี ขาวไชยมหา. (2545). การศึกษาความพร้อมการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- วีรสิทธิ์ กิติพิเชษฐ์สุวรรณค์. (2545). การนิเทศภายในห้องเรียนเชิงปฏิบัติการ. อุบลราชธานี : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ศิวากร นันโท. (2550). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง โรงเรียนวัดศรีวังด้ง. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สังัด อุทรานันท์. (2549). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.
- สนั่น มีศักดิ์ธรรม. (2540). ทางสายใหม่ของการปฏิบัติราชการ. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมชาย สุภาคาร. (2543). การประเมินการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมศักดิ์ ศรีมาโนชน์. (2542). การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมัคร คุรุชาวิชิต. (2546). การศึกษาความต้องการความรู้ด้านการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1. (2553). รายงานการการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). การนิเทศโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). การปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุเมร ปัตตานี. (2544). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศภายในตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุริยะ สิทธิกลาง. (2545). การศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- อนเนก ส่งแสง. (2540). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- อดุลย์ สุชีรัมย์. (2544). การศึกษาความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- อาคม จันทสุนทร. (2547, กันยายน). “ การนิเทศภายในโรงเรียน ” มิตรครู. 21 (17) : 36-38.
- Cogan, J. G. (1973). “ An Exploration of Organizational Structure of Instructional Supervision ” , *Dissertation Abstracts International* . 54(8 1993) : 2514-A.
- Dew, D. R. (1994, February). “ Teacher’s Perception of the Role of Content Knowledge in Supervisory Process ” , *Dissertation Abstracts International*. 54 (08) : 2853-A.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education* . 3 rd ed. New York : McGraw-Hill Book.
- Harris, B. M. (1985). *Supervisory Behavior in Education* . 2 nd. Ed., Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall .
- Lee, B. D. (1974, August). “ Cristal Incidents of Supervisory Function of Principals in Southeastern New Mexico ” , *Dissertation Abstracts International*. 35 : 4135-A.
- Murangi, V.K. (1996, October). “ Instructional Supervision in Namibia : A Study of High School Teacher and Supervisor Perceptions (Africa) ” , *Dissertation Abstracts International*. 59 (78) : 2547-A.
- Rewis, J.S. (1973, January). “ A Study of Georgia Teachers Perception of Supervisory Activities ” , *Dissertation Abstracts International* . 33 (2) : 3165.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน คุณกนก ติมิ

ด้วย นางประภารัตน์ พนานุสรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริภาณี จุฑาปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณณัฐนันท์ ปราบริปู

ด้วย นางประภารัตน์ พนานุสรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิราณี จุฑาปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๙๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณวรรณภา อุบลลา

ด้วย นางประภารัตน์ พนานุสรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริภาณี จุโทปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร และครู จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของ โรงเรียน

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ทั้ง 5 ด้านคือ 1) ด้านการสนับสนุนส่งเสริม 2) ด้านการให้คำแนะนำ 3) ด้านการอำนวยความสะดวก 4) ด้านการประเมินผล และ 5) ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

3. เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้มีผลการวิจัยที่ถูกต้องในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ขอได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อและทุกตอนเพราะข้อมูลที่ถูกต้องจะช่วยให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือและสามารถนำไปแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

(ประภารัตน์ พนานุสรณ์)

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้บริหาร

ครู

2. ขนาดโรงเรียน

ขนาดเล็ก

ขนาดกลาง

ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน ในสถานศึกษาของท่าน

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในในสถานศึกษาของท่านเพียงช่องเดียว โดยใช้เกณฑ์การแปลความดังนี้

5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการนิเทศภายใน		✓			
	มีการนิเทศภายใน					

จากตัวอย่าง

ข้อ 0 หมายความว่า มีการใช้หลักในการจูงใจและการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคณะครู มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีการชี้แจง แนะนำ ให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับ ความสำคัญของการนิเทศภายใน					
2	สนับสนุนส่งเสริมจัดให้มีโครงการการนิเทศภายใน ให้ครูมีส่วนร่วม ในการดำเนิน โครงการการนิเทศภายใน					
3	สนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน โยบาย เกี่ยวกับการ นิเทศภายใน					
4	สนับสนุนส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับครูในการปรับปรุงกิจกรรม ในการนิเทศภายในให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน					
5	สนับสนุนส่งเสริมให้มีการ ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับหลักการ การนิเทศภายใน และ ความสำคัญของการนิเทศภายใน					
6	สนับสนุนส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยสม่ำเสมอ					
7	สนับสนุน ส่งเสริม ให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการนิเทศ ภายใน					
8	สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำให้คณะครู ได้ศึกษางานวิจัยทางการศึกษา ในการนิเทศภายใน					
9	สนับสนุนส่งเสริมให้คณะครูมีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น ในการ ปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรคในการนิเทศภายใน					
10	สนับสนุนส่งเสริมและเปิด โอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการ นิเทศภายใน					
11	สนับสนุน ส่งเสริม ในการส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนา ตามความ ต้องการของครู					
12	สนับสนุน ส่งเสริม ให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในการนิเทศ ภายในอยู่เสมอ					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
2. วิทยาลัย (วิทยาลัย)						
13	แนะนำให้คณะครูได้เข้าใจจุดมุ่งหมาย หลักการ และ โครงสร้าง ของงานวิชาการต่าง ๆ					
14	แนะนำ ให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา ให้แก่ คณะครู					
15	แนะนำ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครูในการปรับปรุง การเรียนการสอน					
16	มีความรู้และความสามารถในการให้คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมงาน					
17	มีการแนะนำ จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
18	มีการนิเทศภายในด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล					
19	มีการแนะนำ การเข้มข้นเรียน การสาธิต การสอน					
20	มีการปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อแนะนำข้อมูล					
21	มีการจัดบริการให้คำแนะนำต่าง ๆ เช่น คู่มือครู					
3. วิทยาลัย (วิทยาลัย)						
22	มีการสำรวจความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน จากคณะครู โดยวิธีต่าง ๆ					
23	มีการจัดหาหนังสือทางวิชาการ คู่มือครู วารสาร ให้แก่ครูอย่าง สม่ำเสมอ					
24	มีการอำนวยความสะดวกให้ครูในการผลิตสื่อและงานวิจัยอย่าง ค่อนข้าง					
25	จัดหาและส่งเสริมให้คณะครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้					
26	มีการจัดหา เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมอยู่เสมอ					
27	จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่ คณะครู					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
28	มีการส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ตามความต้องการของครู					
29	จัดให้ครูได้สอน ได้ทำงานตามความรู้ความสามารถ					
30	ให้ความสำคัญและให้เกิดริแแก่ครูทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน					
31	จัดให้ครูได้ ศึกษาต่อ และฝึกอบรม ตามความต้องการของครู					
32	ชี้แจง แนะนำ ควบคุมดูแล ให้ครูดำเนินการ วัตถุประสงค์ ประเมินผล ในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ					
33	จัดให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล ประเมินผล การเรียนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์อย่างเพียงพอ					
34	จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการเรียน การสร้างข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบและพิจารณาปัญหา ที่เกิดจากการวัดผลประเมินผล					
35	ควบคุมติดตามผลการสอนของครูให้ดำเนินการสอนตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ					
36	ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูรู้จักประเมินผลงาน ของตนเอง					
37	สนับสนุนให้ครูนำผลงานการวิจัยมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน ของตนเอง					
38	ประเมินผลการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้ง เสนอผลการประเมินให้ครูผู้สอนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ					
39	ปฏิบัติตนต่อผู้ได้บังคับบัญชาอย่างถูกต้องเป็นธรรม โดยเท่าเทียมกัน ทุกคน					
40	ยอมรับฟังความคิดเห็น ในการแก้ปัญหา และตัดสินใจบนพื้นฐานของ ความถูกต้อง					
41	เอาใจใส่ในการจัดหาสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครูในโรงเรียน โดยเท่าเทียมกัน					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
42	ยกย่อง ชมเชย ผู้ทำความดีตามความเหมาะสม					
43	ส่งเสริมและให้กำลังใจ ต่อผู้ร่วมงาน					
44	มีจิตใจกว้างขวาง โอบอ้อมอารีต่อผู้ร่วมงาน					
45	รัก และห่วงใยผู้ร่วมงาน					
46	มองโลกในแง่ดี มีความเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน					
47	มีอัธยาศัยที่ดี เข้ากับคนได้ง่าย					
48	มีความเข้าใจในธรรมชาติของคน					
49	ยึดมั่นในคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม					
50	มีความสะอาดปลอดภัยในการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1. ด้านการสนับสนุนส่งเสริม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการให้คำแนะนำ

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการอำนวยความสะดวก

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๘๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒

ด้วย นางประภารัตน์ พนานุสรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริภาณี จุฑาปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางประภารัตน์ พนานุสรณ์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/๙๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑

ด้วย นางประภารัตน์ พนานุสรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริราณี จุโทปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยคุณนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๔๐๘๒ / ๒๕๖๖

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑
๕๐ ถนนอิสานบุรี ๓๑๐๐๐

๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางประภารัตน์ พนานุสรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริภาณี จุโฑปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ จึงแจ้งผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด ทุกแห่ง ทราบ เพื่ออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าว เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนของท่านได้ตามความเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุพรรณ เป็นโพธิ์)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑

กลุ่มอำนวยการ

งานประสานงาน

โทร. ๐ ๔๕๖๑ ๑๔๐๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๒ ๐๒๗๗

ภาคผนวก ง

ตารางค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรไน
Buraiam Rajabhat University

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบทบาทผู้บริหารในการ
นิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

Items	Code	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	A1	215.9000	43.0586	.0101	.7954
2	A2	216.3667	42.2402	.1410	.7903
3	A3	215.8000	40.6483	.4626	.7808
4	A4	216.5000	41.0862	.5201	.7815
5	A5	215.9667	42.8609	.0176	.7950
6	A6	215.8667	41.6368	.2368	.7874
7	A7	216.2667	39.9954	.4928	.7785
8	A8	216.0333	43.6195	.0991	.7992
9	A9	216.1000	41.1966	.2694	.7863
10	A10	215.9000	41.9552	.1725	.7895
11	A11	216.1667	40.4885	.3853	.7821
12	A12	216.1333	43.3609	-.0605	.7980
13	B13	216.1333	43.3609	-.0605	.7980
14	B14	216.2667	40.6161	.3874	.7822
15	B15	216.0000	41.7241	.1928	.7890
16	B16	216.1333	43.3609	-.0605	.7980
17	B17	215.8000	40.6483	.4626	.7808
18	B18	216.5000	41.0862	.5201	.7815
19	B19	215.9667	42.8609	.0176	.7950

Items	Code	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
20	B20	215.8667	41.6368	.2368	.7874
21	B21	216.2667	39.9954	.4928	.7785
22	C22	216.5667	43.2195	-.0163	.7919
23	C23	215.9667	41.4816	.2363	.7874
24	C24	216.5000	41.0862	.5201	.7815
25	C25	216.1333	42.0506	.1376	.7910
26	C26	216.0333	40.8609	.3257	.7842
27	C27	216.5333	41.2920	.5697	.7820
28	C28	216.1000	41.9552	.1518	.7905
29	C29	216.3667	42.2402	.1410	.7903
30	C30	215.8000	40.6483	.4626	.7808
31	C31	216.5000	1.0862	.5201	.7815
32	D32	216.3667	42.2402	.1410	.7903
33	D33	216.1667	42.4195	.0823	.7929
34	D34	216.5667	41.9092	.5378	.7848
35	D35	216.1667	44.2126	-.1869	.8022
36	D36	216.3333	42.2299	.1337	.7907
37	D37	216.3667	42.2402	.1410	.7903
38	D38	215.8000	40.6483	.4626	.7808

Items	Code	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
39	E39	216.2667	39.9954	.4928	.7785
40	E40	216.5667	43.2195	-.0163	.7919
41	E41	215.9667	41.4816	.2363	.7874
42	E42	216.5000	41.0862	.5201	.7815
43	E43	216.1333	42.0506	.1376	.7910
44	E44	216.2667	39.9954	.4928	.7785
45	E45	216.2667	41.2368	.2837	.7858
46	E46	216.2667	39.9954	.4928	.7785
47	E47	216.5667	43.2195	-.0163	.7919
48	E48	215.9667	41.4816	.2363	.7874
49	E49	216.1667	40.9713	.3082	.7849
50	E50	216.2667	39.9954	.4928	.7785

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 50

Alpha = .8908

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางประภารัตน์ พนานุสรณ์
วันเดือนปีเกิด	20 มกราคม 2499
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	241 หมู่ 1 ตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อำนวย คศ.3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านเสม็ด โคกศาล ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2513 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนเทศบาล 1 “บุรีราษฎร์ ครูณวิทยา” อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ.2516 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2518 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ปกศ.ต้น) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2521 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ปกศ.สูง) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2527 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2556 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์